

ΒΙΩΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ ΤΗ 15^η ΙΟΥΝΙΟΥ 1878

ΦΥΛΛ. 8.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ.

(συνέχεια)

Μετά τὴν ἐγκαθίδρυσιν ταύτην τῶν Βουλγάρων ἐν τῇ κατω Μοισίᾳ, ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ὁ Πρωγωνάτος οὐδόλως ἐπεχείρησε νὰ τοὺς ἐκδιώξῃ ἐκεῖθεν, ἀλλὰ δὴ καὶ εἰρήνην μετ' αὐτῶν συνωμολόγησεν.

Διατὶ τοῦτο; εἶχεν ἄραγε ἐκπέσει ἐπὶ τοσοῦτον ἡ

ἰσχὺς τῆς Ἀνατολικῆς αὐτοκρατορίας, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ ὑπερασπισθῇ κατ' ἀσυντάκτου ἔτι φυλῆς, σπουδαίαν τοῦ κράτους αὐτῆς ἐπαρχίαν; Εἶχον λοιπὸν δίκαιον οἱ Βυζαντινοὶ χρονογράφοι νὰ ἀνακράζωσι μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐθνικῇ αὐτῶν ἀγανακτῆσει αὐτοὶ ὁ πάντας ὑποτελεῖς ποιήσας ὑπὸ μιᾶρου ἔθνους ἠτιθήθῃ;

Τὸ καθ' ἡμᾶς διστάζομεν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ ἐπιτυχέστα διεξάγων τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ Ἄραβος μεγάλου χαλίζου Μωαυιᾶ αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου, δὲν ἠδύνατο νὰ συναθροίσῃ ἀπάσας αὐτοῦ

τάς δυνάμεις και εκδιώξη τους νεήλυδας Βουλγάρους, εάν θειώρει τούτο τὰ μάλιστα κατεπίγειον και επάναγκες εις την διατήρησιν τῆς Αυτοκρατορίας.

Ἄλλ' ἡ ὀξυδερκῆς Βυζαντινῆ πολιτικῆ, ἣν ἀδίκως πολλοὶ ἱστορικοὶ ἡμέτεροὶ τε και ξένοι κατεδίκασαν ὡς μύωπα, δὲν ἠδύνατο νὰ διαπράξη τοιοῦτον σφάλμα και νὰ ἐξασθενίσῃ ἐκ δευτέρου τὰς στρατιωτικὰς αὐτῆς δυνάμεις, ἐνῶ πρὸς νότον μεγάλη και ἰσχυρὰ δύναμις ἠπειλεῖ νὰ καταστρέψῃ αὐτὴν τὴν αυτοκρατορίαν. Καὶ ἔπειτα ποία μεγάλη ὠφέλεια θὰ προέκυπτεν ἐκ τῆς ἀνακτήσεως ἐπαρχίας, ἐφ' ἧς μόνον κατ' ὄνομα ἤρχον οἱ τῆς Πόλεως αυτοκράτορες, ἀφ' οὗ αἱ ἐπὶ λεγόμεναι γενεαὶ τῶν Σλαύων, ἄγνωστον πότε ἐλθόντων, κατεῖχον αὐτὴν; Τί ἔμελλε τὴν αὐτὴν τῶν Βλαχερνῶν ἀνοικοὶ κάτοικοι ἐπαρχίας, ἧτις ἔπαυσε τοῦ νὰ ᾔναι Ἑλληνικῆ, ἦσαν Σλαῦοι ἢ Βούλγαροι; Ἡρεῖ μόνον αὐτῇ ἵνα ἡ ἐπαρχία ἐκεῖνη μὴ ἀποσπασθῇ ἐντελῶς ἐκ τῆς Αυτοκρατορίας και διαφύγῃ τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τοῦ Βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ. δι' οὗ ἠλπίζετο ὅτι προΐόντος τοῦ χρόνου ἡ ἐπαρχία ἐκεῖνη ἠδύνατο νὰ ἐξελληνισθῇ. 1)

Ἀποθανόντος τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου ὁ υἱὸς αὐτοῦ και διαδοχὸς Ἰουστινιανὸς ὁ δεῦτερος κατατροπώσας ἤδη τοὺς ὑπὸ ἐμφυλίων πολέμων κατασπαρτατομένους Ἀράβας, και κλείσας μετ' αὐτῶν εἰρήνην ἠθέλησε νὰ ὑπαγάγῃ τοὺς Βουλγάρους και τοὺς Σλαῦους ὑπὸ τὸ σκῆπτρον αὐτοῦ και οὕτω νὰ διαλύσῃ τὴν ἐπικίνδυνον διὰ τὸ Βυζαντινὸν κράτος Βουλγαροσλαβικὴν συμμαχίαν, ἧτις ἤρχισεν ἤδη ν' ἀνησυχῇ τὴν Βυζαντινὴν πολιτικὴν δι' ὃ διαβόησας κατὰ τὸ 687 τὴν μετὰ τῶν Βουλγάρων εἰρήνην ἐπέμψε κατ' αὐτῶν τὰ ἱππικὰ αὐτοῦ συντάγματα, αὐτὸς δὲ μεγάλην προετοιμάσας στρατείαν, ἀπῆλθε τὸ ἐπόμενον ἔτος εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης. Αἱ κατὰ τῶν Βουλγαρικῶν και Σλαβικῶν ὄπλων στρατιωτικαὶ ἐπιτυχίαι τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἦσαν μεγάλαι μὲν και ἐπικερδεῖς, ἀλλ' ὀλίγου δεῖνκατεστρέφοντο ἔνεκν τοῦ ὀρηκτικοῦ και ἀπροφυλάκτου χα-

1) Παράβαλ. και Ἱστορίαν τοῦ Ἑλλ. Ἔθνους ὑπὸ Κ. Παπαρῆγοπούλου Τόμ. Γ', Σελ. 342.

ρακτῆρος τοῦ 18οῦ σχεδὸν τούτου αυτοκράτορος τῆς Νέας Ῥώμης, διότι ἐπιστρέφων εἰς Θεσσαλονικὴν ἐνέπεσεν εἰς ἐνέδραν Βουλγάρων, οἵτινες ἐξεληθόντες ἐκ βράχων ὄπισθεν τῶν ὀπίων περιέμενον τὴν διάβασιν τοῦ αυτοκράτορος κατέσφαξαν ἅπασαν τὴν συνοδίαν αὐτοῦ. Μόνος δὲ ὁ Ἰουστινιανὸς διέφυγε ὡς ἐκ τύχης τὸν θάνατον ἢ τὴν αἰχμαλωσίαν.

Τὸ γεγονός τοῦτο δὲν ἐξήκει βεβαίως νὰ ἐξουδετερώσῃ τὰς λαμπρὰς τοῦ Ἰουστινιανοῦ νίκας, αἵτινες ναί μὲν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ὑποτάξωσιν ἐντελῶς τοὺς Βουλγάρους, ἀλλ' εἶχον ὅμως τὸ πλεονέκτημα ὅτι διέσπασαν τὴν ἐπικίνδυνον συμμαχίαν αὐτῶν μετὰ τῶν Σλαύων, οὗς ὀρθότατα σκεπτόμενος ὁ Ἰουστινιανὸς, μετώπισεν εἰς τὰς βορείους τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐπαρχίας, Μυσίαν, Βυθινίαν και Φρυγίαν.

Μετὰ τινὰ ἔτη βλέπομεν πάλιν τοὺς Βουλγάρους ἀναλαβόντας τὸ πρῶτον αὐτῶν θάρσος και ἐπιτιθεμένους ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ βασιλέως αὐτῶν Τερβέλεως κατὰ τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων, ἵν' ἀναβιδάσωσιν ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτῆς τὸν ἔκπτωτον αυτοκράτορα Ἰουστινιανὸν τὸν Β', τὸν ῥινότμητον ἤδη ἐπικολούμενον, διότι εἶχον ἀποκόψει τὴν ῥίνα αὐτοῦ ἐν τῇ στάσει, καθ' ἣν ἀπώλεσε τὸν θρόνον του.

Ὁ αυτοκράτωρ οὗτος διαφυγὼν ἐκ τῆς Χερσῶνος τῆς Ταυρίδος, ὅπου εἶχεν ἐξορισθῆ, ἐζήτησε τὴν συμμαχίαν τοῦ βασιλέως τῶν Βουλγάρων Τερβέλεως και ὑπεσχέθη αὐτῷ τὴν θυγατέρα του και πλούσια δῶρα, ἐὰν τὸν ἐβοήθει νὰ περιβληθῇ και πάλιν τὴν αυτοκρατορικὴν πορφύραν.

Ὁ Τερβέλις παραδέχεται τοὺς δρους και βαδίζει κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅπως ἐκδιώξῃ τὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Τιθέριος κατέχοντα τὸν θρόνον τῆς αυτοκρατορίας Ἀψίμαρον. Οἱ κάτοικοι τοῦ Βυζαντίου μαθόντες τοῦτο ἠθέλησαν νὰ ὑποδεχθῶσι τὸν Ἰουστινιανὸν, ὅπως οἱ πρόγονοι αὐτῶν Ἀθηναῖοι τὸν Ἰππίαν. Πλὴν ὅμως τὴν νύκτα τῆς τετάρτης ἡμέρας τῆς πολιορκίας ὁ ἔκπτωτος αυτοκράτωρ τῇ συνεργείᾳ τῶν ἐν τῇ πόλει φίλων αὐτοῦ εἰσῆλθε μετὰ τινων διὰ τῶν ὑδραγωγείων ἐντὸς τῆς πόλεως και ἀνοίξας μίαν τῶν πυλῶν αὐτῆς εἰσῆγαγε τοὺς Βουλγάρους, τῶν ὀπίων ὁ βασιλεὺς Τερβέλις ἀπήτησε παρὰ τοῦ

ἐπανακτῆσαντος ἤδη τὸν θρόνον του Ἰουστινιανοῦ, ἵνα ἐκαστοῦ Βουλγάρου στρατιώτου πληρώσῃ τὴν μὲν δεξιὰν χεῖρα χρυσοῦ τὴν δὲ ἀριστερὰν ἀργύρου.

Ὁ Ἰουστινιανὸς δὲν ἠδυνήθη ν' ἀλειψῇ τὴν ὑπόσχεσίν του και ἠναγκάσθη ἵν' ἀποπέμψῃ τὸν ἀπληστον σύμμαχόν του, νὰ δώσῃ αὐτῷ πλεῖστα δῶρα πρὸς δὲ κατὰ τὸν χρονογράφον Λέοντα τὸν Γραμματικὸν και χώρας τινὰς τῆς Θράκης 2), ὅπερ κατὰ τὸν ἐμβριθῆ ἡμῶν ἱστορικὸν Κ. Παπαρῆγοπούλου πολὺ ἀπίθανον 3).

Μετ' ὀλίγον κατὰ τὸ 708 πάλιν ὁ Ἰουστινιανὸς λύει τὴν πρὸς τὸν Τέρβελιν εἰρήνην, μετανοῶν ἴσως διότι ἠναγκάσθη νὰ πληρώσῃ τοσοῦτον ἀκριβὰ τὴν συμμαχίαν του και πέμπει τὸ ἱππικὸν αὐτοῦ εἰς Ἀγγίλλον ὅπου και αὐτὸς ἀπῆλθε μετὰ τοῦ στόλου.

Οἱ Βούλγαροι ὅμως εἰδοποιηθέντες τὰ περὶ τῆς ἐκστρατείας τούτης και καταλαβόντες τὰ περίξ τῆς πόλεως ὑψώματα, ἐπέπεσαν κατὰ τοῦ ἀνευ οὐδεμιᾶς τάξεως διεσπαρμένου εἰς τὴν πεδιάδα ἱππικοῦ και ἐπροξένησαν αὐτῷ μεγάλην φθοράν. Ὁ Ἰουστινιανὸς παρευθὺς ἔδραμεν εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης, ἀλλὰ καταδιωχθεὶς και αὐτὸς κατέφυγεν ἐντὸς τοῦ φρουρίου, ὀπόθεν, φοβούμενος μὴ περικυκλωθῇ, ἐπέστρεψεν κακῶς ἔχων εἰς τὴν πρωτεύουσάν.

Μετ' ὀλίγον ὁμοίως ἐπαναστατήσαντων τῶν στρατευμάτων τοῦ Ἰουστινιανοῦ και ἀνακρυσάντων ὡς αυτοκράτορα αὐτῶν τὸν Φιλιππικόν, ὁ Ἰουστινιανὸς ἐζήτησε και πάλιν τὴν βοήθειαν τοῦ Τερβέλεως, ἵνα ἐπαναγάγῃ διὰ τῆς βίας τοὺς ἐπαναστάτας. Ἄλλ' αἱ τρεῖς χιλιάδες Βούλγαροι, οὗς ὁ Τέρβελις ἐπέμψεν αὐτῷ, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ὑπερισχύσωσι τῶν περὶ τὸν Φιλιππικόν και οὕτω ὁ Ἰουστινιανὸς προδο-

2) Ἰουστινιανὸς τὴν βασιλείαν τὸ δεύτερον ἀπολαβὼν ἐβασίλευσεν ἔτη 33, δῶρα πολλὰ τῷ Τέρβελι δούς, και χώραν τῶν Ῥωμαίων ἐκκόψας δίδωσιν αὐτῷ τὰ λεγόμενα νῦν Ζαγόρια. Λεοντ. Γράμ. χρονογρ. σελ. 168.

3) Ἴδε Ἱστορ. Ἑλλ. ἔθνους Κ. Παπαρῆγοπούλου Σελ. 368.

οὖς ὑπὸ τῶν ἀκολούθων αὐτοῦ συνελήφθη ὑπὸ τοῦ σπαθαρίου τοῦ Φιλιππικοῦ, Ἠλία, ὅστις και ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν τοῦ βιαίου ἐκείνου αυτοκράτορος

(ἔπεται συνέχεια)

Σ. Σ.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἀδαμαντίου Κοραῆ

πρὸς Char lon de la Rochette.

ἐξελληνισθεῖσαι ὑπὸ Γ. Κ. Υ.

ΣΤ.

(συνέχεια και τέλος)

Τέλος ἡ τύχη ἐλευθερώσασά με τῆς καταστάσεως ταύτης, ἐπέβαλέ μοι ἐτέραν μᾶλλον ἐπίπονον, ἀλλ' ἧτις τοῦλάχιστον ἐπέτρεπέ μοι νὰ χαίρωμαι τὴν ἐλευθερίαν μου μέχρι τινὸς βαθμοῦ, ἀφ' οὗ δὴ ἐδυναμῆν ἐν τῷ ἐμῷ δωματίῳ ἀνέτως νὰ προμηθεύωμαι τὰ μέσα τιμίας ὑπάρξεως, χωρὶς νὰ ᾔμαι ὑποχρεωμένος νὰ πορεύωμαι, ἵνα ζητῶ αὐτὰ ἐν ταῖς τῶν πλουσίων θύραις. Αὐτὴ αὕτη ὅμως ἡ τύχη, ζηλότοπος, ὡς φαίνεται, τῆς ἦν μοι παρέσχε μικρᾶς ἀναψυχῆς, ἀπειλεῖ με ἐκ νέου διὰ τῆς ἀπωλείας τῆς ἐμῆς ἀνεξαρτησίας. Ἐν ταῖς ἀγωνίαις δὲ ταύτης προσδοκίας εὐρισκόμενος και ἀπαύστως κατ' ἀνίας και ἐκλύσεως ἀφορητοῦ ἀγωνιζόμενος, παρετήρησα αἴφνης ἐμαυτὸν nolens et nesciens ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ὑπερασπιστῶν τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας ἐγγεγραμμένον· εἶδον ἐμαυτὸν εἰς σχέσιν μετ' ἀξιωματικῶν, λοχαγῶν, στρατηγῶν, ὧν βεβιασμένος νὰ ὑπακούσω τῇ προσκλήσει και νὰ εὐρεθῶ ἐν τῇ στρατολογίᾳ. Γνωρίζω καλῶς, φίλε μου, ὅτι εἶναι ἴσως καθῆκον ἐκ μέρους μου νὰ ὑπηρετήσω παντοιοτρόπως ἔθνος, ὃ παρέσχε μοι φιλοξενίαν, γνωρίζω πρὸς τούτους ὅτι οἱ Γάλλοι εἰσὶ λίαν μεγαλόψυχοι, ὅπως μὴ με θυσιάσωσιν ἄνευ ἀποτελέσματος και ὠφελείας, γινώσκοντες τὴν φυσικὴν ἀδυναμίαν μου ἵνα τοὺς ὑπηρετήσω, ἀλλ' αὕτη αὕτη ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ ἐκθέσω τοὺς λόγους τῆς ἀπαρνήσεώς μου, ἐνωμένη τῷ φόβῳ τοῦ μὴ ἐκληθῶ ὡς ὑποπίστῃ

ἐν στιγμῇ καθ' ἣν τὰ πνεύματά εἰσιν ἐρεθισμένα ὑπὸ δυσσιώνων περιστάσεων, ἐστὶν ἀληθὴς δι' ἐμὲ τιμωρία. Ὁ κρότος τοῦ τυμπάνου, δασύς ἀκούω αὐτό, μοι ἐπιφέρει σπασμούς καθ' ὅλα μου τὰ νεῦρα κρίνατε λοιπὸν ὅποιον θὰ ἦ ἐπ' ἐμοῦ τὸ ἀποτελεσμα τοῦ κρότου τοῦ διεγερτικοῦ κώδωνος καὶ τοῦ τηλεδόλου. Προσθέσατε πρὸς ταῦτα πάντα τὸ ὅτι εἰμι πολὺ ὀλίγον γνωστὸς ἐν Παρισίοις, μὴ γνωρίζων πρὸς τίνα νὰ καταφύγω οὐδὲ πρὸς τίνα νὰ διαμαρτυρηθῶ ἐν περιπτώσει κακώσεως. Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἠναγκάσθη τὰ πορευθῶ, ὅπως ζητήσω τὸν τῆς ἐγγύης χάρτην μου, τὴν ἡμέραν ἐκείνην, λέγω, ἐὰν ἦσθε παρὼν καὶ ἐὰν ἐδύνασθε νὰ αναγνώσητε τὰ ἐν τῇ ψυχῇ μου, θὰ με ὠκτείρατε, γελῶντες ἴσως ἐπὶ τῇ ἀδυναμίᾳ μου. Ἐρωτήσεις ἐπὶ τοῦ ἐμοῦ ὄνματος, ἐπιθέτου, ἡλικίας, καταστάσεως, πατρίδος· πάντα ταῦτα δὲ δὲν ἦσαν ἔτι τίποτε, καίτοι ἐπήνεγκόν μοι μέγαν κόπον, πρὸς ἑ, τὴν ἡσθάνθη, ὅταν εἶδον νὰ λαμβάνωσι τὰ χαρακτηριστικά μου· μὲ περιώρισαν μεταξὺ δύο ὀφθαλμῶν, μὲ παρετήρουν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν ὡς ζῶν ἀχθοφόρον, ὅπως καταγράφωσιν ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασι τῆς δημοκρατίας τοὺς μέλανας ὀφθαλμούς καὶ ὄφρυς μου καὶ τὸ κατ' ἐξοχὴν μέγα μου στόμα. Ὁλίγου δεῖν νὰ λειποψυχῶ. Γνωρίζω καλῶς, ἔτι ἀπαξ, ὅτι ὅλαι αὗται αἱ πρόνοιαι καθιερώθησαν καὶ ἐπιστοποιήθησαν ὑπὸ περιστατικῶν ἀλλ' ἄπαντες οὗτοι οἱ λόγοι δὲν δύνανται ποσῶς νὰ κατευνάσωσι τὸν θέρυβον, ὃν διεγείρει ἐν τῇ ψυχῇ μου ἡ φοβερά ἰδέα τοῦ ὅτι ἐξελήφθη ὡς συνωμότης κατὰ τῆς ἐλευθερίας ὑπὸ τινος τῶν ὁμοίων μου, ὅς τις θὰ ἠσχύνετο νὰ μοι ἀποτείνῃ παρομοίας ἐρωτήσεις, ἐὰν ἐδύνατο νὰ αναγνώσῃ ἐν τῷ βίβῃ τῆς ψυχῆς μου ἄχρι τοῦδε δὲν ὠμίλησα ἢ μόνον περὶ ἐμοῦ αὐτοῦ· θὰ εἶχέ τις ὁμοίως μέγα ἄδικον, ἐὰν ἔκρινε δι' αὐτῶν ὅτι εἰμι ἐγωϊστής· σοὶ ὁμνῶ, φίλε μου, εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Σωκράτους, τοῦ φιλανθρωποτέρου ἴσως ἀνθρώπου τῶν ὄσων ὑπῆρξάν ποτε. Δὲν φοβοῦμαι δὲ μόνον, οὐδὲ ἀποστρέφομαι τὴν καταδυναστείαν ἐν περιπτώσεσι, καθ' ἃς ἐγὼ μόνον εἰμι τὸ ἀντικείμενον, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ τοῦτο, καὶ χεῖρον ἔτι, συμβαίνει μοι, ὅταν ὀρῶ τοὺς ἄλλους ὑποφέροντας, μὴ δυνάμενος

μάλιστα νὰ ἱκανοποιήσω αὐτούς. Ἡ ἀείποτε ἀξιόμνημόνευτος ἡμέρα τῆς διαρπαγῆς τῶν παντοιοπωλείων ἐπήνεγκέ μοι πυρετὸν, ὡς σχόντι τὴν ἀνόητον περιέργειαν νὰ προχωρήσω μέχρι τῆς ὁδοῦ τῶν Λομβαρδῶν. Μίτρις τοιαύτης ἀδικίας καὶ αἰσθάνομενος ἀγανάκτησιν, ὡς μὴ δυνάμενος νὰ λάβω ἐκ τοῦ περιλαίμου ἐν τῶν καθαρχιῶν τούτων, ἄπερ διέτρεχον τὰς ὁδοὺς, φορτωμένα ζάχαριν καὶ καφέ, ἵνα μεταπωλήσωσιν αὐτὰ ἀκολούθως, ἠσθάνθη αἴφνης καθ' ἄπαν μου τὸ σῶμα φρικιάσεις, προδρόμους τοῦ πυρετοῦ.

Ἰδοὺ, φίλε μου, μίαν λίαν μικρὰ καὶ λίαν ὀχληρὰ ἐπιστολή· ἀλλ' ἐπίστευσα ὅτι ἀνακουρίζω ἐμαυτὸν, ἐκτιθέμενος πάντας τοὺς λόγους τῆς ἐμῆς μικροψυχίας. Θὰ εἶπτε λίαν ὀρθῶς ὅτι εἶναι τρέλλα, ἀξία τῶν Μικρῶν οἰκιῶν· ἀλλὰ μὴ ἢ τρέλλα, φίλε μου, δὲν εἶναι ἀσθένεια ὡς αἱ ἄλλαι, μάλιστα ὅταν ἔχη φυσικούς πρὸς τοῦτο λόγους; Τὸ δ' ἔστι πάντων τούτων ἀληθές, εἶναι ὅτι ὁ ἐμὸς οὗτος τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι, ἐκτραχυνθεὶς ὑπὸ τῶν περιστάσεων, θὰ τελειώσῃ ἴσως διὰ πάντοτε ἐλευθερῶν με παντὸς φόβου τῆς τυραννίας καὶ τῆς καταδυναστείας. Ἦδη δ' αἰσθάνομαι τὰς δυνάμεις μου ἐλαττωμένας ἐπὶ μᾶλλον καὶ καθορῶ τὴν ἀνάγκην νὰ θέσω τίξιν εἰς τὰς ὑποθέσεις μου δὲν μὲ ἐμβάλλουσι μὲν εἰς ἀμυχανίαν τὰ πλοῦτή μου, ἀλλ' ὅμως τὰ ὀλίγα βιβλία καὶ σκεύη, ἃ ἔχω, εἰσὶν ἀξίας τινός, διὸ ἀνάγκη εἶς τῶν φίλων μου νὰναλάβῃ τὴν πώλησιν αὐτῶν καὶ νὰ πέμψῃ τὸ ἐξαχόμενον τῷ κ. Κέυν (Keun,) λειτουργῶν τῆς ὀλλανδικῆς ἐν Σμύρῃ ἐκκλησίας καὶ στενοῦ μοι φίλου, ἀνδρὶ δὲ λίαν ἀξιόσυστάῳ διὰ τὰς γνώσεις καὶ τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ. Ἄλλοτε, ὅτε θὰ ἔχω τὴν κεφαλὴν ἡσυχωτέραν, πέμψω ὑμῖν ἀπάτας τὰς ἐμὰς θελήσεις ἐσφραγισμένας, ὅπως ὑμεῖς τε, ὁ Βιλλουασῶν, (ὅστις γνωρίζει καὶ τὸν Κέυν ἰδιαιτέρως,) καὶ ὁ Κλαβιέρως λάβετε τὴν εὐχαρίστησιν, ἵνα φανῆτε χρήσιμοι καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του πρὸς φίλον, ᾧ τοσαύτας ἐπεδαψιλεύσατε χάριτας ζῶντι καὶ οὐ θὰ παρετίνατε τὴν ὑπαρξίν, εἰ οἷον ὑμῖν ἦν. Πέμπω δ' ὑμῖν νῦν ἐπιγραφὴν τινα, ἣν φυλάξατε ἄχρις ὅτου ἐτέραν καλλίονα ποιήσω ἀπαιτῶ δ' ἐκ τῆς ὑμετέρας φιλίας νὰ χαραχθῇ

ἐπὶ τοῦ τάφου μου, ὅς θὰ ἦ μὲν μνημεῖον ὑπάρξεως πλήρους πικρίας καὶ ἀνωφελές ὥστε νὰ ἐπιθυμῶ αὐτό, ἀλλ' ὅμως μάθημα τοῖς Ἑλλησι, τοῖς ἐλευσόμενοις ποτὲ εἰς Παρισίους, οἱ τινες θὰ μάθωσι νὰ ποστρέφονται μᾶλλον ἐπὶ μᾶλλον τοὺς ἀποτροπαίους τυράννους αὐτῶν, τοὺς φυγαδεύοντας διὰ τῆς παρουσίας τῶν ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν τοὺς ὀλίγους λογίους ἄνδρας, οἵτινες ἐδύνατο νὰ φανῶσιν ὠφελίμως πῶς αὐτοῖς.

Ἰδοὺ ἡ ἐπιγραφή, ὡς ἐπεμψα αὐτὴν τῷ Κλαβιέρῳ :

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΚΟΡΑΗΣ ΙΑΤΡΟΣ ΠΑΤΡΙΔΑ ΦΙΛΗΝ ΕΚΩΝ ΑΕΚΟΝ ΠΙ. ΘΥΜΩ. ΦΕΥΓΩΝ ΕΝΘΑΔΕ. ΚΕΙΜΑΙ ΑΛΛΩ ΧΑΙΡ. ΕΛΛΑΣ. ΘΟΒΕΙΝΟΝ. ΟΜΜΑ. ΚΑΙ ΓΕΝΟΙΟ. ΚΑΝ. ΟΥΦΕ. ΤΩΝ. ΤΥΡΑΝΝΟΥΝΤΩΝ. ΚΡΕΙΤΤΩΝ.

Δὲν εὔρον ἄλλην καταλληλοτέραν ἔκφρασιν τοῦ ἐκῶν ἀέκοντι θυμῷ τοῦ Ὀμήρου, ἵνα ἐκφράσω τὴν κατάστασιν ψυχῆς περισπωμένης ὑπὸ δύο παθῶν διαμετρικῶς ἀντιθέτων, τῆς ἐπιθυμίας θῆλον ὅτι καὶ τοῦ φόβου ἐνὸς πράγματος. Φαντασθῆτε, φίλατά μοι φίλε, ἔνθερον τινὰ ἐραστὴν ἀντικρῦ τῆς ἐρωμένης του, εὐρισκομένης ἐν θέσει τινὶ ἧς ἡ εἴσοδος φυλάττεται ὑπὸ ἑκατοντακεφάλου θηρίου· φαντασθῆτε τὸν δυστυχεῖν τοῦτον ἐρώμενον, ἔτοιμον νὰ προχωρήσῃ, ἵνα συνενωθῇ μετὰ τοῦ προσφιλοῦς αὐτοῦ ἀντικειμένου καὶ ὁ καλεῖ, ἐκτείνων τὰς χεῖρας, ἀλλ' ἀείποτε ὀπισθοχωρῶν ὑπὸ τοῦ φόβου μὴ ἢ ἐλαχίστη κίνησις γενήσεται τὸ σημεῖον τῆς καταστροφῆς αὐτοῦ τε καὶ τῆς ἐρωμένης του, καὶ θὰ λάβητε ἔννοιαν τῆς λύπης, ἧτις περιβάλλει καὶ καταμαραίνει ἀπίστως τὴν ψυχὴν μου. Ἐχω ἔτι πολλὰ νὰ εἶπω ὑμῖν, ἀλλ' ἀνάγκη νὰ τελειώσω ἐπιστολὴν ὑπὲρ τὸ δέον ἢ ἢ ἐκταθείσαν.

Ὁ κ. Λεβέκ (Lévéque) ἔχει μεγάλην ἐπιθυμίαν νὰ λάβῃ τὴν ἡμετέραν γνωριμίαν. Συνήντησα αὐτὸν προχθὲς ἐν τῷ Κερμαικῷ, ἐξερχόμενον τῆς Ἀκαδημίας. Ἐποίησέ μοι δὲ τὴν τιμὴν νὰ μοι διακοινώσῃ ὑπόμνημά τι, ἔπερ ἀνέγνωσεν ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν ᾧ ποιεῖ παραλληλισμὸν τῆς ἐλληνικῆς καὶ ἰταλικῆς γλώσσης. Ἐπέλαβον δ' ὅτι θὰ ἴδω ἐν αὐτῷ πράγματα ἐμπληκτικὰ καὶ ἀναλογίας ἀποδεικνυού-

σας ὅτι ἡ τε γλώσσα καὶ ἡ ὀρησκεία τῶν Ἑλλήνων ἔλαβον τὴν ἀρχὴν τῶν ἐκ τῆς Θράκης μᾶλλον ἢ ἐκ πάσης ἄλλης χώρας.

Ἐβῶσω εὐδαιμονῶν !

Η ΑΣΠΙΣ ΤΟΥ ΑΧΙΛΛΕΩΣ

κατὰ τὸν Ἄγγλον ἀστρονόμον R. A. Proctor.

Ἐπάρχουσιν ἐν Αἰγύπτῳ νοαὶ παλαιτάτης ἀρχαιότητος ἐπὶ τῶν θόλων τῶν ὁποίων εἶνε γεγλυμμένοι ζωδιακοὶ κύκλοι ἢ ὀρθότερον εἶπειν οὐράνια ἡμισφαίρια παριστάνοντα πλεῖστα ἀστερισμῶν σχήματα. Ἐπειδὴ δ' ἐκ τῶν βαβυλωνιακῶν καὶ ἀσσυριακῶν μνημεῖων μανθάνομεν ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ὅτι τὰ Αἰγυπτιακά ταῦτα ζώδια εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦτον ἀκριβῆ ἀντίτυπα τῶν ἐπι ἀρχαιοτέρων χαλδαϊκῶν—τούτων ἐν ἐτυπώθῃ ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ Ἀσσυριολόγου Rawlinson « αἱ Ἀρχαῖαι Μοναρχίαι »— θεωροῦμεν πιθανὸν ὅτι ἐν χώρῳ ἐν ᾧ ὁ σαβαιανισμὸς, ἦτοι ἡ ἀστερολατρεία, ἦτον ἡ ἐπικρατοῦσα ὀρησκεία, εὐρυτέρα καὶ πλέον ἐπιβάλλουσα ἰδιότης ἢ ἦτελεν ἀποδοθῆ εἰς παρόμοιον ζωδιασμὸν ἢ ἐν Αἰγύπτῳ.

Ἡ ἐμὴ λοιπὸν θεωρία περὶ τῆς ἀσπίδος τοῦ Ἀχιλλέως εἶνε ἡ ἐξῆς:— Συμπεραίνω ὅτι ὁ Ὀμηρος κατὰ τὰς ἐν τῇ Ἀνατολῇ περιηγήσεις αὐτοῦ ἐπεσκεφέθη μεγαλοπρεπεῖς οἰκοδομὰς ἀφιερωμένας εἰς ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις καὶ μελέτας καὶ εἰς τὴν λατρείαν τῶν ἀστέρων συνεπῶς χρησιμεύσας καὶ ὅτι πᾶσα σχεδὸν γραμμὴ ἐν ἀμφοτέραις « ταῖς ἀσπίσιν » ἐλήφθη ἐκ ποιήματος, ἐν ᾧ περιεγράφετο ναός τις παραπλήσιος, ὁ ζωδιακὸς αὐτοῦ θόλος καὶ αἱ ποικίλαι ἐκεῖναι γραφαὶ τῶν διαφόρων ἐποχῶν καὶ στρατιωτικῶν καὶ δικαστικῶν φαινομένων, ἅτινα αἱ ἀστρολογικαὶ ἰδέαι καὶ προλήψεις τῶν ἀστρολατρῶν ἤγαγον τούτους νὰ συνδέωσι πρὸς τοὺς διαφόρους ἀστερισμούς.

Νομίζω ότι υπάρχουν ικανώς ισχυρά τινα επι-
χειρήματα εις υποστήριξιν τῆς θεωρίας ταύτης φαν-
τασιώδους ὡς φαίνεται.

Κατ' ἀρχὰς εἶν' ἐπάναγκες νὰ διακριθῶσιν οἱ
'Ομηρικοὶ ἀστερισμοὶ (οὐχὶ φυσικῶ τῷ λόγῳ οἱ ἀ-
στερισμοὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ τοῦ 'Ομήρου), ἀλλ' οἱ
τῆς συγχρόνου αὐτῷ ἐποχῆς) ἀπὸ τοὺς κατόπιν ἀνα-
καλυφθέντας.

Ὁ Ἄρατος γράφων πολὺ μετὰ τὸν Ὀμηρον μνη-
μονεύει τεσσαράκοντα πέντε ἀστερισμῶν, οὓς τινὰς
κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἠρανίσθη ἐκ τῆς σφαίρας
τοῦ Εὐδόξου. Ἀμφάβοντες δ' ὑπ' ὄψιν τὴν τάσιν
τῶν ἀστρονόμων πάσης κηθόλου ἐποχῆς τοῦ ν' αὐ-
ξάνωσι τὸν κατάλογον τῶν ἀστερισμῶν, ἐλλόγως
δυναμέμεθα νὰ εἰκάζωμεν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀστερι-
σμῶν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ δαιμονίου ἀοιδοῦ ὑ-
πῆρχεν ἐλάχιστος καὶ πιθανῶς κατ' ἐκείνην τότε
τὴν ἐποχὴν ἐγένισκοντο δέκα πέντε βόρειοι καὶ δέ-
κα νότιοι πλὴν τῶν δώδεκα σημείων τοῦ ζωδιακοῦ.

Οἱ ὑπὸ τοῦ Ἀράτου μνημονευόμενοι μικρότεροι
ἀστερισμοὶ ἀποτελοῦσιν ἀναμφιβόλως μέρος μεγάλης
ἀστερισμῶν καὶ πᾶς τις μελετῶν τὰ οὐράνια
θὰ παραδεχθῆ τὸ γεγονός ὅτι χάριν τοῦ σχηματισμοῦ
μικροτέρων ἀστερισμῶν ἐκολωθώθησαν οἱ μεγαλεί-
τεροι τερατωδῶς μεταμορφωθέντες ἢ Βόρειος λ. χ.
Στεφάνη (Coronaa Borealis) ἀπετέλει πρότερον τὸν
δεξιὸν βραχίονα τοῦ Βοῦτου καὶ ἡ Μικρὰ Ἄρκτος
πέτερυγα τοῦ Δράκοντος, ὅστις εἶνε ἤδη ἄπτερος
Δράκων καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια.

Δεύτερον δ' ἐπ' ἴσης ἐπάναγκες καθίσταται νὰ ὀ-
ρισθῆ πως ἡ πραγματικὴ ὄψις τοῦ στερεώματος ἀ-
ναφορικῶς ὡς πρὸς τὸν πόλον ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ
'Ομήρου. Δι' ἓν σκοπὸν ἐναυθὰ ἐπιδιώκομεν δὲν
εἶνε τῶν ὧν οὐκ ἄνευ τὸ νὰ γνωρίζωμεν τὴν ἀ-
κριβῆ χρονολογίαν τῆς οἰκοδομήσεως τῶν ζωδιακῶν
ναῶν. Ὑπάρχουσι λόγοι, καὶ λόγοι ικανῶς ισχυροί,
ἵνα τις ὑποτίθῃ ὅτι ἡ μεγάλη ἐποχὴ, ἣν οἱ ἀρχαῖοι
ἀστρονόμοι παρεδέχοντο ἦτον ἡ εἰκοστὴ δευτέρα
ἑκατονταετηρὶς π. Χ' ἀλλ' ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, οἶονδὴ-
ποτε χρονικὸν διάστημα μεταξὺ τῆς ἐποχῆς ταύ-
της καὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ 'Ομήρου (900 ἢ 1000
ἔτη π. Χ.) θέλει ὑπηρετήσῃ ἐπ' ἴσης καλῶς τὸν

προκειμένον ἡμέτερον σκοπὸν. Τώρα ἂν τ' ἀποτε-
λέσματα τῆς ἰσημερινῆς προχωρήσεως ἀνιχνευθῶσι
μέχρι τοσοῦτον ἀρχαίας χρονολογίας, ἀγόμεθα νὰ
σημειώσωμεν δύο τινὰ μοναδικὰ καὶ λίαν διαφέρον-
τα περιστατικὰ: ἀρ' ἐνὸς μὲν ὁ τοῦ οὐρανοῦ πόλος
ἔπιπτε τότε εἰς τὸ κεντρικὸν τμήμα τοῦ μεγάλου
ἀστερισμοῦ τοῦ Δράκοντος καὶ ἀρ' ἐτέρου μέρος μὲν
τῆς πορείας τοῦ ἰσημερινοῦ ἔπιπτε κατὰ μῆκος τοῦ
μεγάλου θαλασσίου ὄψεως, τῆς Ὑδρας, μέρος δὲ πρὸς
βορρᾶν ὄλων τῶν ἐναλίω ἀστερισμῶν ἐξαιρουμένου
τοῦ ἡμίσεος τοῦ ὑπερβορειοτέρου ἰχθύος κειμένου
πρὸς Β. τοῦ ἰσημερινοῦ. Συνεπῶς ἂν κατεσκευάζετο
ἡ τοῦ οὐρανοῦ σφαῖρα ἔχουσα τὸν ἰσημερινὸν εἰς
ὀριζόντιον θέσιν, ὁ μὲν Δράκων ἤθελεν εἶναι ἐπὶ κο-
ρυφῆς, ἡ Ὑδρα ἤθελεν ἐκτείνεσθαι ὀριζοντίως κατὰ
μῆκος τοῦ ἰσημερινοῦ, ἀλλ' ἔχουσα τὴν κεφαλὴν
καὶ τὸν τράχηλον ἄνω τοῦ κύκλου τούτου καὶ ἡ
'Αργὼ (Cetus), ὁ Αἰγόνκερος, οἱ αὐστραλικοὶ ἰχθύς,
—ἐκτὸς τοῦ βορειοτέρου ἡμίσεος—ἤθελεν εἶναι κέ-
τωθι τοῦ ἰσημερινοῦ. Ὁφείλομεν ὁμοίως ν' ἀναφέ-
ρωμεν ὅτι ὄλοι οἱ λεγόμενοι ὀρνιθοαστερισμοὶ ἦσαν
καὶ τότε ὡς καὶ σήμερον συσσωρευμένοι περὶ τὸν ἰ-
σημερινὸν— τοῦ Κύγνου (τοῦ ἀπὸ τὸν ἰσημερινὸν
ἀπωτάτου) κειμένου τότε περὶ τὰς δέκα μοίρας πλη-
σιέστερον.

Ἄν μὴ ἦτο ἀξιόπιστως μεμαρτυρημένον δεῖ αἰ
ἀρχαῖαι οὐράνιοι σφαῖραι παρίστανον τοὺς ἀστερι-
σμοὺς ὡς ἔφθην ἤδη εἰπῶν, μικροτέραν θ' ἀπεδί-
δομεν σημασίαν εἰς τὰ λεχθέντα: ἀλλὰ «τὰ φαινόμε-
να» τοῦ Ἀράτου παρέχουσι ἐπίσημον περὶ τού-
των μαρτυρίαν. Τὸ πόνημα τοῦ Ἀράτου εἶναι ἀρχαι-
ότατον, τοῦ συγγραφῆως αὐτοῦ ἀκμάσαντος δύο καὶ
ἡμισυ αἰῶνας π. Χ' πλὴν ἀλλ' ὅμως ὁ Ἄρατος,
ὡς γνωστὸν, δὲν ἐξέθηκε τὰ συμπεράσματα τῶν ἰ-
δίω ἀνὰ εἰρημῶν καὶ παρατηρήσεων καὶ αἰ θέ-
σεις τῶν ἀστερισμῶν οὓς περιγράφει δὲν συμφωνοῦ-
σι πρὸς τὴν ἐπιχρῆν κατ' ἡν ἔγραψεν ὡς οὐδὲ πρὸς
τὸ πλάτος ὑφ' ὃ κατόκει.

Ἀληθῶς δὲ πλεῖστ' ὅσοι ὑπάρχουσιν οἱ καθο-
ρῶντες ἐν τοῖς ἀστερισμοῖς τὴν ἀφῆγγσιν τῆς ἀρχαι-
οτάτης ἱστορίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Κατ' αὐτοὺς
ὁ Ὀρίων εἶνε ὁ Νεμρώδ— ὁ «Γίγας», ὡς σημαί-

νει τὸ ἀραβικὸν τοῦ ἀστερισμοῦ ὄνομα— ὁ μέγας
κυνηγὸς ὡς δηλοῦσιν ὁ ὄπισθεν αὐτοῦ κύων καὶ ὁ
λαγῶς— ὁ Κένταυρος φέρων θύμα πρὸς τὸ θυσιαστή-
ριον εἶνε ὁ Νῶε· ἡ Ἀργὼ, κητος πλοίου, εἶνε ἡ
παλαιὰ τοῦ ὄρους Ἀραράτ κιβωτός· ὁ Κόραξ παρι-
στατῶ τὸν ὑπὸ τοῦ Νῶε σταλέντα πρὸς κατόπτεισιν τῶν
ὕδατων, ὅς τις δὲ, θεθειμένος ἐπὶ τῶν νῶτων τῆς
'Ὑδρας, ὑποτυπεῖ ὅτι τὰ ὕδατα καλύπτουσιν εἰσέτι
τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ δὲν ὑπάρχει εἰσέτι ξηρὰ
ἐφ' ἧς νὰ θέσῃ τὸν πόδα· τὸ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἡρακλῆς
γνωστὸν ἡμῖν τὴν σήμερον σχῆμα, ἀλλὰ τὸ πάλαι
εὐγονασίον ἦτο γονυκλιτῆς καλούμενος, ὑπὸ δὲ τοῦ
'Αράτου ὡς ἀνθρώπος καταδεδικασμένος εἰς ἔργα-
σίαν περιγραφόμενος, εἶνε ὁ Ἀδάμ. Ὁ ἀριστερὸς
τοῦ Ἀδάμ ποὺς πατεῖ τὴν κεφαλὴν δράκοντος εἰς
τεκμήριον τοῦ ῥηθέντος «οὗτος συντρίψῃ τὴν κεφα-
λὴν σου» καὶ ὁ Σερπεντάριος, τουτέστιν ὀφιοφόρος,
εἶνε τὸ ἐπαγγελλθὲν σπέρμα.

Πολλοὶ εὐφρεῖς κριτικοὶ θεωροῦσι τὸ ὄλον τῆς
'Ἰλιάδος αὐτόχρημα μετατροπὴν ἀνατολικῆς διηγή-
σεως εἰς ἐλληνικὰς σκηνας καὶ ὀνομασίας καὶ ἔ-
χομεν τὴν σαφῆ μαρτυρίαν τοῦ Ἡροδότου ὅτι ἡ ἐλ-
ληνικὴ μυθολογία παρήχθη ἀρχικῶς ἐκ πηγῶν ξέ-
νων. Ὁ μελίβρυτος τῶν Μαραθωνομάχων ὕμνητής
λέγει αὐταῖς λέξεσι «σχεδὸν δὲ καὶ πάντων τῶν
θεῶν τὰ οὐνόματα ἐξ Αἰγύπτου ἐλήλυθε ἐς τὴν
'Ἑλλάδα», πρὸς ἣν γνώμην ὁ τε Διόδωρος καὶ ἄλ-
λαι ἐπίσημοι αὐθενταὶ συναδῶσιν. Ἄλλ' ἐπίσης
ἐξάκουστοι κριτικοὶ τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων γνωμα-
τεύουσιν ὅτι πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς καταγωγῆς τῆς
ἐλληνικῆς μυθολογίας πρέπει ν' ἀνατρέξωμεν πέραν
τῆς Αἰγύπτου, εἰς Ἀσσυριακὰς, ἢ Ἰνδικὰς, ἴσως δὲ
καὶ Ἑβραϊκὰς πηγὰς.

Κ. Α. Σγουρός.

ΟΙ ΑΘΙΓΓΑΝΟΙ

(Ἐκ τῶν τοῦ Ῥώσου ποιητοῦ Πούσκιν.)

(συνέχεια καὶ τέλος)

Δύο ἔτη παρήλθον καὶ οἱ Ἀθιγγάνοι αἰετοπε χα-
ρίεντες καὶ ἀλγῆται εὐρίσκουσι πανταχοῦ τὴν εἰρήνην

καὶ τὴν φιλοξενίαν. Ὁ Ἀλέξιος ἀπέτιναξεν ἤδη
τὰς ἀλύσεις τοῦ πολιτισμοῦ· ἐλεύθερος ὡς οἱ ξενί-
ζοντες αὐτὸν, ἄνευ μεριμῶν, ἄνευ λυπῶν, λαμβάνει
θέσιν ἐν τοῖς αὐλισμοῖς των. Λησιμονῶν τὰς ἡμέρας
τοῦ παρελθόντος, ἔλαβε τὰ ἦθη τῶν Ἀθιγγάνων,
ὡς αὐτοὶ ἀρεσκόμενοι ὑπὸ τὴν στέγην σκηνῆς τινοῦ, δο-
κιμάζων τὰς μέθας τῆς αἰωνίας των ὀλιγορίας, καὶ
ἀγαπῶν καὶ αὐτὴν δὴ τὴν γλώσσάν των, τὴν πτω-
χίην καὶ εὐφρογγον. Λειποτάκτης τοῦ βορβόρου τῶν
δασῶν, μόνον ξένον ὑπὸ τὴν σκηνὴν του ἔχει τὴν
ἄρκτον του. Εἰς τὰ χωρία ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἧτις διέρχε-
ται τὴν στέππιν καὶ ὀδηγεῖ εἰς τὴν πρωτεύουσαν
τῆς Μολδαβίας, ἡ ἄρκτος χορεύει βαρέως ἐν τῷ
μέσῳ κυκλικῷ πλήθους, μυκωμένη καὶ δάκνουσα ἀνω-
πομῶως τὴν ἄλυσιν τῆς ἐπὶ τῆς ὀδοπορικῆς δ' αὐτοῦ
βάβδου ὁ γέρον ἐπερειδόμενος δεικνύει βραθύμως τὸν
ῥυθμὸν ἐπὶ τοῦ τυμπάνου του, ἐνῶ ὁ μὲν Ἀλέξιος
ὀδηγεῖ τὸ ζῶον ψάλλων ἄσματα, ἡ δὲ Ζεμφίρα
βαίνουσα πρὸ τῶν χωρικῶν συναίξει τὰς προαιρετικὰς
αὐτῶν προσφορὰς.

Ὑπὸ τὰς ἀκτῖνας ἡλίου τῆς ἀνοιξέως ὁ γέρον
θερμαίνει τὸ ἤδη νεναρκώμενον σώμα του· πρό τι-
νος λίκνου ἡ κόρη του ψάλλει ἐρωτικὸν τι ἄσμα· ὁ
Ἀλέξιος ἀκούει καὶ ὠχρῖα.

Ζεμφ. «Γέρον ζηλότυπε, κακὲ ζηλότυπε, φόνευ-
σόν με, καυσόν με· εἶμαι σκληρὰ, δὲν φοβοῦμαι οὐ-
τε μαχαίρας, οὔτε πῦρ.»

«Σὲ μισῶ, σὲ καταφρονῶ, ἀγαπῶ ἕτερον· ἀπο-
θνήσκω ἀγαπῶν αὐτόν.»

Ἀλέξ. Τελείωσον. Τὸ ἄσμα τοῦτο μοὶ δίδει κό-
πον. Δὲν ἀγαπῶ τὰ ἄγρια ταῦτα ἄσματα.

Ζεμφ. Δὲν σοὶ ἀρέσκει; ἀδιάφορον! ψάλλω τὸ
ἄσμα δι' ἐμέ:

«Φόνευσόν με, καυσόν με, δὲν θὰ εἶπω τίποτε·
γέρον ζηλότυπε, κακὲ ζηλότυπε δὲν θὰ μάθης τὸ
ὄνομά του.»

Εἶναι δροσερώτερος τῆς ἀνοιξέως, διαπυρότερος
ἡμέρας θέρους· πόσον εἶναι νέος καὶ ἱταμός! Πόσον
μὲ ἀγαπᾷ».

«Πῶς τὸν ἐθώπευον ὅταν ἐκοιμᾶσθε τὴν νύκτα ἰ πόσον ἐγελάσαμεν καὶ οἱ δύο διὰ τὰς λευκάς σου τριχάς.»

Ἄλέξ. Σίγα. Ζεμφίρα, ἤκουσα ἀρκετά.

Ζεμφ. Ἄ! ἐκλαμβάνεις τὸ ἄσμα διὰ σέ;

Ἄλέξ. Ζεμφίρα!

Ζεμφ. Δυσαρεστήθητι, ἐὰν θέλῃς... Ναί, ψάλλω τὸ ἄσμα διὰ σέ.

Ἐξέρχεται ἄδουσα τὴν ἐπωδήν.

Ὁ γέρον. ὦ, ναί, εἶναι εἰς τοὺς χρόνους μου, καθ' οὓς ἐποίησαν τὸ ἄσμα τοῦτο διεσκέδαζον, ἐγγέλων αἱ ἄνθρωποι. Ὅταν ἠγλιζόμεθα ἐν τῇ στέπῃ τῆς Καγούλης νύκτα τινὰ τοῦ χειμῶνος ἢ πτωχὴ μου Μαριούλα τὸ ἔψαλλε λικνίζουσα τὴν θυγατέρα της παρὰ τὸ πῦρ. Ἐν τῷ πνεύματί μου τὰ ἔτη, ἅπερ δὲν ὑπάρχουσι πλέον, ὦραν πρὸς ὦραν γίγνεται μᾶλλον συγκεχυμένα. Τὸ ἄσμα τοῦτο διέφυγε τῆς μνήμης μου καὶ δὲν ἐπανήλθε πλέον.

Ὅλα εἶναι σιωπηλά. Εἶναι νύξ. Ἡ σελήνη διαλάμπει πρὸς νότον ἐν τῷ ἀστερόεντι οὐρανῷ. Ἡ Ζεμφίρα ἐξυπνᾷ τὸν γέροντα.—

— Πάτερ ἰ ὁ Ἄλέξιος εἶναι φοβερός. Μολύβδιον ὑπνον κοιμώμενος παραπονεῖται καὶ κλαίει δολύζων.

Ὁ γέρον. Μὴ τον ἐγγίξῃς μὴ ποιῆς κρότον. Γνωρίζεις τί λέγει ὁ Ῥῶσος; Κατὰ τὸ μεσονύκτιον τὸ οἰκογενειακὸν πνεῦμα πιέζει τὸν λαϊκὸν τοῦ κοιμώμενου καὶ μόνον πρὸ τῆς αὐγῆς φεύγει. Μεῖνε παρ' ἐμοί.

Ζεμφ. Πάτερ, ὀμιλεῖ, κράζει Ζεμφίρα.

Ὁ γέρ. Σὲ ζητεῖ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ὑπνῷ του. Τῷ εἶσαι προσφιλεστέρα ἢ ἡ ζωῆ.

Ζεμφ. Ὁ ἔρωσ του μοὶ φερει κόπον με στενωχωρεῖ ἡ καρδιά μου θέλει τὴν ἐλευθερίαν της καὶ ἤδη... Ἄλλὰ σίγα, ἄκουσον, προφέρει ἕτερον ὄνομα.

Ὁ γέρ. Ποῖον ὄνομα;

Ζεμφ. Ἄκουε! ὁποῖος φοβερός ῥόγγος! Τρίζει τοὺς ὀδόντας. Με φοβίζει θά τον ἐξυπνήσω.

Ὁ γέρ. Ματαίως θά δοκιμάσῃς. Μὴ τάραιτε τὸ πνεῦμα τῆς νυκτός θά ἀπέλθῃ ἀφ' ἑαυτοῦ.

Ζεμφ. Κινεῖται, ἐγείρεται, με ὀνοιάζει, ἰδοὺ ἐξυπνησεν. Ὑπάγω πρὸς αὐτόν. Κοιμῶ.

Ἄλέξ. Πού ἦσο;

Ζεμφ. Μετέβην νὰ ἀγρυπνήσω παρὰ τῷ πατρί μου. Πρὸ ὀλίγου πνεῦμά τι σὲ ἐτάρασσα καθ' ὑπνους, ἢ ψυχὴ σου ὑπέφερε βασάνους με ἐφόβισας ἐρόγγιζες, ἔτριξες τοὺς ὀδόντας καὶ εἶτα με προσεκάλες.

Ἄλέξ. Ὁνειρευόμην σε. Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι μεταξὺ ἡμῶν... Ἐβλεπον φοβερὸν ὄνειρον.

Ζεμφ. Ψεύδη ὡς τὰ ὄνειρα. Μὴ πιστεύε.

Ἄλέξ. Ἄ! Δὲν πιστεύω τίποτε οὔτε τὰ ὄνειρα, οὔτε τοὺς ἠδέεις ἔρκους, οὐδ' εἰς αὐτὴν πλέον τὴν καρδίαν σου.

Ὁ γέρον. Πρὸς τί, ἄφρον νέε στενάξεις; Ἐδῶ οἱ ἄνθρωποι εἰσιν ἐλεύθεροι, οὐδὲν κινδύνητος καὶ αἱ γυναῖκες κολακεύονται διὰ τὴν ὠραιότητά των. Μὴ κλαῖε. Ἡ λύπη θά σέ φονεύσῃ.

Ἄλέξ. Πάτερ! Δέν με ἀγαπᾷ πλέον.

Ὁ γέρ. Παρηγορήθητι, φίλε. Εἶναι παιδίον. Ἡ μελαγχολία σου δὲν ἔχει λόγον. Τὸ ἀγαπᾶν διὰ σέ εἶναι πικρία καὶ πόνος, ἀλλὰ διὰ τὴν καρδίαν τῆς γυναίκος εἶναι παιγνίδιον. Παρατήρησον: ἐπὶ τοῦ θόλου ὑψηλά ἢ σελήνη πλανᾶται ἐν ἐλευθερίᾳ, χύνουσα ἐξ ὑπαμοιβῆς τὸ φῶς της ἐφ' ὅλην τὴν φύσιν διορᾷ ἐν νέφος, αἴφνης νοτιῶθεν τὸ φωτίζει, διαλάμπει: ἀλλ' ἰδοὺ διαβαίνει εἰς ἕτερον, ὅπου δὲν θά μείνῃ μακρότερον. Τίς θά τῇ ἐπροσδιώριζε θέσιν τινὰ ἐν τῷ οὐρανῷ; Τίς θά τῇ ἔλεγεν: Μένε αὐτοῦ; Τίς δύναται νὰ εἴπῃ εἰς τὴν καρδίαν νέας κόρης: Ἐνα μόνον ἔχε ἔρωτα, μὴ ποτὲ μεταβολὴν; Παρηγορήθητι.

Ἄλέξ. Πόσον με ἠγάπα ἄλλοτε! Πόσον τρυφερῶς προσέκειτό μοι κατὰ τοὺς αὐλισμούς μας ἐν τῷ μέσῳ τῆς στέππῃς! Πόσον αἱ ὦραι τῆς νυκτός διεβαινον ταχέως! Χαρίεστα ὡς παιδίον διὰ μιᾶς λέξεως φελλίζομένης εἰς τὸ οὖς μου, δι' ἐνὸς μεθυστικοῦ φιλήματος, ἀπέδωκε τὴν μικροφυχίαν μου. Ἄπιστος Ζεμφίρα!.. Νὰ μὴ με ἀγαπᾷ πλέον!

Ὁ γέρ. Ἄκουσον θά σοὶ διηγηθῶ ἱστορίαν τινὰ

ἐμοῦ αὐτοῦ. Ὑπῆρχε καιρὸς, καθ' ὃν ὁ Μοσχοβίτης δὲν διετάρασσεν ἔτι τὸν Δούναβιν—βλέπεις, ἀναρμνήσκομαι παλαιῶν θλίψεων—ὁπίτε ἐτρέμαμεν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ σουλτάνου εἰς πρὸς διέταττεν ἐν Βουζῆκ, ἐκ τοῦ ὕψους τῶν πύργων τῆς Ἀκερμάνης. Ἡμῶν νέος, ἢ καρδίᾳ μου διεκλίετο ἐν τῇ χαρᾷ της, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου εἰς τοὺς πυκνοὺς βοστρύχους μου δὲν εὐρίσκετο οὔτε μία λευκὴ θρίξ. Μεταξὺ τῶν νέων καὶ ὠραίων μας κορῶν ὑπῆρχε μία... ἥτις ἐπὶ μακρὸν ἦν ὁ ἥλιος δι' ἐμέ. Τέλος, ἐγένετο ἐμῆ.

Ὁ ἢ ἡ νεότης μου ἔρρευσε ταχεῖα ὡς φθίνων ἀστὴρ, ἀλλὰ διὰ σέ ὁ καιρὸς τοῦ ἔρωτος διέβρευσεν ἔτι ταχύτερον. Ἡ Μαρουόλα μὲ ἠγάπησεν ἐν ἔτος.

Ἡμέραν τινὰ παρὰ τὰ ὕδατα τῆς Καγούλ συνηγήσαμεν ξένον στίφος. Ἦσαν Ἀθιγγάνοι: ἐτάνουσαν τὰς σκηνάς των παρ' ἡμῶν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ἔρους. Δύο νύκτας ἠγλισθημεν ἑμοῦ τὴν τρίτην νύκτα ἀνεχώρησαν καὶ μετ' αὐτῶν ἀνεχώρησε καὶ ἡ Μαρουόλα... Ἐκοιμήθην ἡτυχος. Ἐπῆλθεν ἡ ἡμέρα ἐξυπνῶ δὲν εἶναι πλέον ἐκεῖ: τὴν ζητῶ, τὴν προσκαλῶ... καὶ αὐτὰ τὰ ἴχνη της ἐχάθησαν. Ἡ μικρὰ Ζεμφίρα ἔκλαιεν καὶ ἐγὼ ἔκλαυσα ἐπίσης...

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην πᾶσαι αἱ κόραι τοῦ κόσμου δὲν ὑπῆρξαν τίποτε δι' ἐμέ. Ποτὲ μεταξὺ αὐτῶν τὸ θλέμμα μου δὲν ἀνεζήτησε σύντροφον καὶ καὶ τὰς μονήρεις μου ἀνέσεις δὲν ἐμαρτίσθην μετ' οὐδενός.

Ἄλέξ. Ἀλλὰ διατί νὰ μὴ τρέξῃς παραυτὰ ἐπὶ τὰ ἴχνη της ἀτίμου; Διατί δὲν ἐβύθισας τὸ ἐγκλειδίον σου εἰς τὰ στήθη τοῦ ἄρπαγῆς καὶ τῆς ἀπίστου συντρόφου σου;

Ὁ γέρ. Πρὸς τί; Ἡ νεότης δὲν εἶναι πλέον αὐτοθελῆς ὡς τὸ πτηνόν; Ποία δύναμις θά ἀνεχάτιζε τὸν ἔρωτα; Ἡ εὐχαρίστησις δίδεται εἰς ἕκαστον ἐξ ὑπαμοιβῆς. Ἐκεῖνο ὅπερ ὑπῆρξε δὲν θά ὑπάρξῃ πλέον.

Ἄλέξ. Γοιούτῃ δὲν εἶναι ἡ διάθεσις μου. Δὲν ἀπαρνούμαι τῶν δικαίων μου ἀνευ ἔριδος ἢ τοῦλάχιστον δακιδάξω τὴν εὐχαρίστησιν τῆς ἐκδικήσεως. Ὅχι! Ὅθὰ συνήντων ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τῆς θα-

λάσσης τὸν ὑπνώτιοντα ἐχθρὸν μου, παρὰ τι βλαβερὸν ἀνευ πυθμένος καὶ πόσον θά ἤμην ἐπικατάρατος, ἐὰν ὁ ποὺς μου δὲν ἔσπρωχεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον! Ὅθὰ ἦτον εἰς τὴν εὐχαρίστησιν μου, ἀνευ ὑπερασπίσεως θά τὸν ἐκρήμιζον εἰς τὰ κύματα, θά ἐπαίζον με τὴν ἀγωνίαν του καὶ ἐπὶ μακρὸν ὁ κρότος τῆς πτώσεως του θά ἀντήχῃ εἰς τὸ οὖς μου καὶ θά μοι ἦτον ἀνάμνησις χαρᾶς καὶ γλεῦγος.

Εἰς νέος Ἀθιγγάνος. Ἐτι ἕνα ἀσπασμόν, ἕνα ἀσπασμόν!

Ζεμφ. Χαῖρε! ὁ σύζυγός μου εἶναι ζηλότυπος καὶ κακός.

Ὁ νέος Ἀθιγγ. Ἐνα μόνον, ἀλλὰ διαρκέστερον, διὰ τὸ χαῖρε...

Ζεμφ. Χαῖρε! φοβοῦμαι μήπως ἔλθῃ.

Ὁ νέος Ἀθιγγ. Λέγε, πότε θά ἐπανιδωμεν ἀλλήλους;

Ζεμφ. Τὴν νύκτα ταύτην, ἕμα τῇ δύσει τῆς σελήνης. Ἐκεῖ εἰς τὸ Κουργάν, παρὰ τὸν τύμβον.

Ὁ Ἀθιγγ. Ἄπιστος. Δὲν θά ἐπανέλθῃ.

Ζεμφ. Τρέξε, φίλε, ἰδοὺ τον! Ὅθὰ ἐπανέλθω,

Ὁ Ἀλέξανδρος κοιμᾶται καλὸν ὄραμα τὸν ἐνοχλεῖ ἐγείρεται κρυγάζων. Ὁ ζηλότυπος ἐκτείνει τὴν χεῖρα, ἀλλ' ἡ πεφοβισμένη χεῖρ του δὲν ἤρπασεν ἢ ψυχρὸν κάλυμμα ἢ σύζυγός του δὲν εἶναι πλέον παρ' αὐτῷ τρέμων ἐγείρεται φρικιᾷ, γλέγεται. Ἐξέρχεται τῆς σκηνῆς του καὶ ὠχρὸς βαδίζει περὶ τῶν ἀμαξῶν. Οὐδεὶς κρότος τὸ πᾶν σιγᾷ. Σκότος βσιλευεῖ, ἢ σελήνη βυθίζεται ἐν τῇ ὀμίχλῃ. Εἰς τὸ τρέμον φῶς τῶν ἀστέρων ἐπὶ τῆς δρόσου ἐμάντευσεν τὰ βήματα, ἅπερ ἔφερον πρὸς τὸ Κουργάν. Πίπτει ἐπὶ τὰ ἀπαίσια ἴχνη. Ἰδοὺ ὁ λευκὸς τύμβος ὅστις ἐγείρεται ἐπὶ τῆς ἄκρας τῆς ἀτραποῦ δυσσιώνιστον αἰσθημα τὸν διακαίει, ἐφ' ὃ καὶ βαδίζει κλονούμενος τὰ χεῖλη του τρέμουσι, τὰ γόνατά του κάμπονται, προχωρεῖ καὶ... Εἶναι ὄνειρον; Δύο σκιαὶ εἰσιν ἐκεῖ παρ' αὐτῷ καὶ ἀκούει

τὸν ψίθυρον τῶν φωνῶν τῶν ὀμιλοῦντων ἐπὶ τοῦ θεθλουμένου τύμβου.

Πρώτη φωνή. Εἶναι καιρός.

Δευτέρα φωνή. Μείνον ἔτι. . .

Πρώτη φωνή. Πρέπει, φίλε· ἀς χωρισθῶμεν.

Δευτέρα φωνή. Ὁχι, ἔχι, ἀς μείνωμεν ἄχρι τῆς ἡμέρας.

Πρώτη φωνή. Ὁ καιρός κατεπείγει.

Δευτέρα φωνή. Ὅποια δειλιή ἐρωμένη! Μίαν σιγμῆν ἔτι!

Πρώτη φωνή. Μὲ καταστρέφεις!

Δευτέρα φωνή. Ἐν λεπτόν.

Πρώτη φωνή. Ἐὰν ὁ σύζυγός μου ἐξύπνα;

Ἄλέξιος. Ἐξύπνησεν. . . Μένετε καὶ οἱ δύο, εἴθε καλὰ αὐτοῦ· ναί, αὐτοῦ ἐπὶ τούτου τοῦ τύμβου.

Ζεμφίρα. Φίλε, σῶσον σαθόν, φύγε!

Ἄλέξ. Στήθι! Ποῦ βαίνεις, ὠραίε μου νέε; Λάβε.

Τὸν κτυπᾷ διὰ τοῦ ἐγχειριδίου του.

Ζεμφ. Ἄλέξιε!

Ὁ Ἀθιγγάνος. Ἀποθνήσκω!

Ζεμφ. Ἄλέξιε! μὴ τον φονεύσης! Ἄλλ' εἶσαι κακαλυμμένος ὑφ' αἵματος! Τί ἐπραξας.

Ἄλέξ. Τίποτε. Νῦν σοὶ ἐκμυστηρεῖται τὸν ἔρωτά του.

Ζεμφ. Αἶ καλὰ, δὲν σὲ φοβοῦμαι! Καταφρονῶ τὰς ἀπειλὰς σου. Φονεῦ, σὲ καταρῶμαι.

Ἄλέξ. (ντυπῶν αὐτήν.) Ἀπόθανε λοιπὸν καὶ σὺ

Ζεμφ. Ἀποθνήσκω ἀγαπῶσα αὐτόν!

Ἡ ἀνατολή φωτίζεται ἀπὸ τὰς πρώτας ἀκτῖνας. Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος ὁ Ἄλέξιος καταματωμένος μὲ τὸ ἐγχειρίδιον ἀνὰ γείρας κάθηται ἐπὶ τοῦ λίθου τοῦ τύμβου. Πρὸ τῶν ποδῶν του κείνται δύο πτώματα. Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ φονεῦς ἐμπνέουσι φόβον, ἐν ᾧ τὸ τῶν Ἀθιγγάνων πλήθος ἐκτὸς ἑαυτοῦ τὸν περικυκλοῖ, παρέκει τοῦ ὁποίου τινὲς αὐτῶν ὀρῶσσοι βαθεῖαν τάφρον. Αἱ γυναῖκες ἢ μία κατόπιν τῆς ἄλλης προχωροῦσι καὶ ἀσπάζονται τοὺς ὀφθαλμούς τῶν τεθηκότων, ἐνᾧ ὁ γέρον πατὴρ καθήμενος παρατηρεῖ τὸ θῦμα ἀκίνητος, σιωπηλός.

Ἐγείρουσι τὰ πτώματα καὶ ἐναποθέτουσι τὸ νέον ζεύγος εἰς τὰ στήθη τῆς ψυχρᾶς γῆς. Ὁ Ἄλέξιος παρατηρεῖ πάντα ταῦτα καὶ ὀπότεν ἢ τελευταία δρᾶξ τοῦ χώματος ἐβρίθθη ἐπὶ τῆς τάφρου, χωρὶς νὰ εἴπῃ τι, ὀλισθαίνει τοῦ λίθου καὶ πίπτει ἐπὶ τῆς χλοῆς.

«Μακρὰν ἡμῶν, εἶπε τότε ὁ γέρον, ὑπερήφανοι θνητέ. Εἴμεθα ἄγριοι, δὲν ἔχομεν νόμους· παρ' ἡμῖν δὲν ὑπάρχουσι δῆμιοι, δὲν ὑπάρχουσι τιμωροί· δὲν ζητῶμεν παρὰ τῶν ἐνόχων, οὔτε τὸ αἶμα των, οὔτε τὰ δάκρυά των. Ἀλλὰ δὲν συζῶμεν μετὰ δολοφόνου. Εἶσαι ἐλεύθερος, ζῆσον μόνος. Ἡ φωνή σου θά μας ἐφόβιζεν. Εἴμεθα ἄνθρωποι δειλοὶ καὶ πραεῖς· οὐ εἶσαι φοβερός καὶ θρασύς. Ἄ; χωρισθῶμεν. Χαῖρε, Ἡ εἰρήνη ἔστω μετὰ σοῦ!»

Εἶπε καὶ παραυτὰ μὲ μέγαν κρότον ἅπατα ἢ συνοδεῖα ἐγείρεται καὶ σπεύδει νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν δυσσιωπῆστον τοῦτον ἀυλισμόν. Ἐν τῇ ἄμα διεσπάρσαν ὄλοι μακρὰν τῆς στέππεως. Μόνον μία ἄμαξα, κεκαλυμμένη δι' ἐσχισμένον τᾶπητος μένει ὀπίσω ἐπὶ τοῦ πεδίου.

Οὕτω ἄμα τῇ προσεγγίσει τοῦ χειμῶνος πρὸ τῶν πρώτων ὀμιχλῶν φεύγουσι πατώμενοι μεγαλαῖς κραυγαῖς πρὸς νότον οἱ βραδυάντες γέροντες.

Ἡ νύξ ἐπῆλθεν. Πρὸ τῆς ἐγκαταλειφθείσης ἀμάξης οὐδὲν πῦρ ἔλαμψε ταύτην τὴν νύκτα· ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῆς ἀμάξης οὐδεὶς ἐκοιμήθη ἄχρι τῆς χαρ-
αυγῆς.

Ἐπιλογὴ.

Οὕτω ἐν τῇ ἐσκοτισμένῃ μνήμῃ μου ἐπαναβιῶσι τὰ ὄραματα τῶν μεταξὺ τῆς εὐθυμίας καὶ τῆς θλίψεως διαβρέυστατων ἡμερῶν. Εἰς τὰς χώρας ταύτας ἐπὶ μακρὸν ἤχησεν ἡ φεβερὰ τοῦ πολέμου φωνή. Ἐκεῖ ὁ Ῥώσσοι διεχίραξε τὰ σύνορα τῆς Σταμπούλ· ἐκεῖ ὁ ἡμέτερος δικέφαλος ἀετὸς ἀκούει νὰ ἐπαναλέγῃσιν ἔτι τὰς παρελθούσας του δόξας. Ἐκεῖ ἐν τῷ μέσῳ τῆς στέππεως ἐπὶ τῶν ἐρειπίων συνήνησα τὰς ἀμάξας τῶν Ἀθιγγάνων, τῶν εἰρημικῶν τούτων υἱῶν τῆς ἐλευθερίας.

Ἄλλ' οὐδὲ μεταξὺ ὑμῶν εὐρίσκειται ἢ εὐτυχία, πτωχὰ τέκνα τῆς φύσεως, καὶ ὑπὸ τὰς πλήρης ὀ-

πῶν ἀνηνίας σας ὑπάρχουσιν ὄνειρα αὐτόχρημα τιμωροί. Νομίδες, οὐδ' αὐτὴ ἢ ἔρημος ἔχει σκέπην διὰ τὸν πόνον ἢ τὸ ἀμάχημα. Πανταχοῦ πῆθη, πανταχοῦ ἀδυσώπητον πεπρωμένον.

Γ. Κ. Γ.

ΣΥΜΒΑΝΤΑ ΕΝ Τῇ ΑΦΡΙΚῃ.

(συνεχία τοῦ φυλ. στ'.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Στέφιος νέου βασιλεῦς. Θάνατος γέροντος κατηγορουμένου ἐπὶ γοητεία.

Τὰς ἐπικολουθήσασας ἡμέρας τοῦ πένθους οἱ πρεσβύτεροι τῆς κώμης ἐνησχολήθησαν περὶ τὴν ἐκλογὴν νέου βασιλεῦς· ἔργον μουσικόν, οὗ τὸ ἀποτέλεσμα μετὰ ἡμέρας ἐπὶ μὲν μόλις κινεοποιεῖται.

Συνέβη δὲ νὰ ἐκλεγθῆ βασιλεὺς εἰς τῶν καλῶν μου φίλων, Νζογκόνης καλούμενος, ὅστις ἐνᾧ περὶπέτει τὴν προίαν τῆς ἐβδόμης ἡμέρας παρὰ τὸν αἰγίλλον— ἔνθα πιθανῶς συνεβούλευσαν αὐτὸν νὰ μεταβῆ— προσεδλήθη ἀφῆνης ὑπὸ ὄχλου πολλοῦ ἀνυπομονοῦντος, ἵνα ἤρξηται τῆς πρὸ τῆς στέψεως περιέργου τελετῆς· περιεκύκλωσαν λοιπὸν περισφιγόντες αὐτὸν καὶ ἐπισωρεύοντες ἐπ' αὐτοῦ πάσας τὰς ὕδρεις καὶ κικώσεις, ἃς ὁ φαυλότερος ὄχλος εἶναι ἱκανὸς νὰ ἐπινοήσῃ. Καὶ τινὲς μὲν ἔπτυσαν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον, ἕτεροι δὲ ἐκονδύλιζον αὐτόν, οὐχὶ ὅμως λίαν σφοδρῶς, οὔτοι ἐλόκτιζον αὐτόν, ἐκεῖνοι ἐβρίπτον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἀκαθαρσίας, οἱ δ' ἦντο ὑπὸ τῆς τύχης εὐνοηθέντες καὶ μακρὰν τοῦ κύκλου εὐρισκόμενοι μὴ δυνάμενοι νὰ προσβῆλ-
λωσιν ἄλλως τὸν δυστυχῆ ἢ δι' ὕδρων, πολλὰ ἐβλασφήμουν καὶ κατηρώντο αὐτόν, τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ μάλιστα τὴν μητέρα καὶ τὰς ἀδελφὰς καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τοὺς προγόνους καὶ τῶν πάππων του τοὺς πάππους. Ἐένος οὐδὲ λεπτόν ἤθελε δώσει ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ὅστις μετ' ὀλίγον ἤθελε καταστῆ βασιλεὺς.

Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τοῦ θορύβου καὶ τῆς συμπλοκῆς διέκρινα λέξεις τινὰς, ἐξ ὧν ἠνῆθησα τὴν σημασίαν τῆς σκηνῆς ταύτης· διότι εἰς τῶν ἐπιτιθεμένων πύξ καὶ λαξ κατὰ τοῦ ταιλαιπώρου μονάρχου ἀνεφώνησε πολλάκις: «Δὲν εἶσαι ἀκόμη βασιλεὺς μας καὶ σοῦ κάμνομεν τώρα ὅτι θέλομεν μετ' ὀλίγον θὰ κάμνωμεν ὅτι θέλεις».

Ὁ Νζογκόνης ὑπέμεινε τοὺς προσηλακισμοὺς τούτους, ὡς μέλλων ἀναξ, πρᾶως καὶ πρὸς τοσοῦτους ὀνειδισμοὺς διὰ μειδιαιμάτων μόνον ἀπαντῶν. Μετὰ παρέλευσιν δὲ ἡμισεῖας περιπόου ὥρας ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τοῦ ἀποθανόντος βασιλεῦς τὸν οἶκον, ἔνθα καθεσθεῖς ἐγένετο ἐπιχρόνον τινὰ εἰσέτι τὸ καί-
γνιον καὶ τὸ θῦμα τοῦ θορυβοποιούντος ὄχλου.

Ἄλλ' αἴφνης σιγὴ βαθεῖα ἐπεκράτησε καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῆς κώμης ἠγέρθησαν λέγοντες τάδε, τοῦ λαοῦ σύμπαντος ἐπαναλαμβάνοντος: «Ἡθῆ ἐκλεγόμεν σε βασιλέα ἡμέτερον· ὑπεχρεοῦμεθα δὲ νὰ ὑπακούωμεν καὶ νὰ πειθώμεθα εἰς τοὺς λό-
γους σου.»

Νέας δὲ σιωπῆς γενομένης ἔθεσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Νζογκόνῃ μεταξωτὸν πῖλον σχῆμα σωλήνος τηγάνου ἔχοντα καὶ ὄντα τὸ ἔμβλημα τῆς βασιλείας παρὰ ταῖς φυλαῖς ταύταις. Εἶτα δὲ ἐνέδυσαν αὐτὸν μανδύαν κόκκινον καὶ προσεδέχθη τὰ μέγιστα ἐνδείγματα σεβασμοῦ παρ' ἐκείνων, οἵτινες πρὸ μικροῦ τοσοῦτον βαναύσως περιῦδριζον αὐτόν.

Ἡκολούθησαν δὲ ἐξ ἡμέραι μεγάλης ἐορτῆς, καθ' ἃς ὁ δυστυχῆς βασιλεὺς λαβῶν τὸ ὄνομα τοῦ προκατόχου αὐτοῦ ἠναγκάσθη νὰ ξενίσῃ τοὺς ὑπηκόους του ἐν αὐτῇ τῇ οἰκίᾳ του, δίχως καὶ νὰ δύναται νὰ ἐξέλθῃ. Τὸν χρόνον δὲ τούτον διήγαγον τρώγοντες ἄχρι κόρου παντοειδῆ ἐδέσματα καὶ πίνοντες φαῦλα πνευματώδη ποτὰ καὶ οἶνον φοινίκειον, ἀποτελοῦντες οὕτω ἀπερίγραπτον σκηνὴν ζωώδους λαίμαργίας καὶ μέθης καὶ ἀκολάστου θορύβου, ἐρχομένων ἀδιαλείπτως νέων ξένων ἐκ τῶν πέριξ κωμῶν, οὗς πάντας εὐμενῶς ὑπεδέχοντο, παρέχοντες αὐτοῖς βρώσιν καὶ πόσιν ἐν ἀφρονίᾳ.

Ἀφοῦ δ' ἐπὶ τέλους πᾶς ὁ οἶκος κατεπόθη καὶ πάντα τὰ τρώγιμα κατεβύθησαν, αἱ πρὸς ἀγαλλί-

ασιν καθωρισμέναι ἡμέραι ἐτελείωσαν καὶ ἕκαστος ὑπέστρεψεν οἴκαδε.

Μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινὸς ἀρικόμην εἰς ἕσπερον χωρίον, παρὰ τὰς ὄχθας ποταμοῦ τινος κείμενον καὶ περικυκλούμενον ὑπὸ ἀμφιθαλῶν δασῶν, ἔνθα κατῴκει ἀγριωτάτη καὶ βαρβαρωτάτη φυλὴ, ἡ τῶν Μπουσχαῶ, ἧς ὁ ἀρχηγὸς Δαϊόκος, χάρις εἰς εὐτελεῖν τινα δῶρα, μὲ κατέστησε φίλον του καὶ ὑπεσχέθη νὰ μοὶ προμηθεύσῃ ἄνδρας τινὰς, ὅπως μὲ συνεδύσωσιν εἰς περιήγησιν, ἣν ἐσλόπουν τότε, ἵνα ποιήσω εἰς τὴν χώραν τῶν ἀνθρωποφάγων.

Οἱ Μπουσχαῶ οὗτοι ὁμοιάζουσιν κατὰ πολλὰ τοὺς Σκιανούς, οὓς περιέγραψα ὑμῖν ἀνωτέρω. Εἰσὶ δὲ δεισιδαίμονες καὶ σκληροὶ, πιστεύοντες εἰς τὰς γοητείας. Παρ' αὐτοὺς διέτριψα ἡμέρας τινὰς· κατὰ τὸ διάστημα δὲ τοῦ χρόνου τούτου ἔτυχε νὰ ἴδω τὸ ἐξῆς ἀποτρόπαιον.

Εἰς μικρὰν τινα καλύβην εἶδα ἄνδρα προβεβηκότα λίαν τὴν ἡλικίαν, ἔχοντα μαλλωτὴν κόμην, λευκὴν ὡς τὴν χιόνα, μορφήν πλήρη ρυτίδων καὶ μέλη ὑπὸ τοῦ γήρατος συγκεκλιμένα. Εἶχε δὲ τὰς χεῖρας ὀπισθοδέτους καὶ τοὺς πόδας περιελίστους ἐντὸς χονδρῶν ξυλίνου μαγγάνου. Πολλοὶ δὲ αἰθίοπες πᾶνωπλοι ἐρροῦρον κατὰ δικδοχὴν, περιῦδρίζοντες ἔστιν ὅτι καὶ ξυλοκοποῦντες τὸν ταλαίπωρον αὐτὸν, τὰ πάντα ὑπομένοντα ἐν σιγῇ.

Διατὶ δὲ μετεχειρίζοντο αὐτὸν οὕτω φρικαλέως;

Ὁ γέρον οὗτος κατηγορεῖτο ἐπὶ γοητεία καὶ ἐπὶ τῷ παραλόγῳ καὶ ἀνοήτῳ τούτῳ ἐγκλήματι ἔμελλε νὰ φονευθῇ!

Μετέβην πρὸς συνάντησιν τοῦ ἀρχηγοῦ Δαϊόκου ἵνα σώσω τὴν ζωὴν τοῦ ἀθώου τούτου γέροντος· ἀλλὰ ἐκ πρώτης ἀφρητίδας ἠννόησα ὅτι πᾶσαι αἱ προσπάθειαι μου μάταιαι θὰ ἀπέβαινον καὶ περιλύπος ἀπεχώρησα.

Ὅλην δὲ τὴν νύκτα ἐπ' ἄχρου εἰς ἄχρον τῆς κώμης ἤκουον ἄσματα καὶ θόρυβον μέγαν, ἐξ ὧν εὐκόλως ἐμάντευσα ὅτι παρσκευάζοντο διὰ τὴν μέλλουσαν θυσίαν.

Πράγματι δὲ τὴν ἐπαύριον λίαν πρῶτὴ σύμπας ὁ λαὸς εἰς μέγιστην ἦτο κίνησιν καὶ πάντες συνήχθησαν περὶ τὸν ἱερέα τοῦ ξοάνου καὶ ἱετὸν συγχρό-

νως, τοῦ ὁποίου οἱ πυρώδεις ὀφθαλμοὶ ἀποτροπαίους ἀνέδιδον φλόγας ἀγρίου φανατισμοῦ, παροξύνοντες πάντας τοὺς παρισταμένους. Ἐφρε δὲ οὗτος ἀνὰ χεῖρας δέσμη μυστικῶν χόρτων, διὰ τῶν ὁποίων ἐποίησε σημεῖον ὅτι ῥυτίξῃ τρεῖς τοὺς παρευρισκομένους. Συγχρόνως δὲ ἀνὴρ τις ἐπικαθήμενος ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑψηλοτάτου δένδρου, παρὰ τὸ ὁποῖον εἶχον συνηροισθῆ οἱ κάτοικοι ἀνεφώνει ἐκ δειλαειμμάτων: «Ζοκοῦ! Ζοκοῦ!» σεῖων τὸ δένδρον πάσαις δυνάμεσιν.

Ζοκοῦ κατὰ τὴν διἄλεκτον τῶν Μπουσχαῶ σημαίνει διἄβολος καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶχεν ἔργον νὰ καταποτῇ καὶ διώκῃ τὸ κακοποιὸν πνεῦμα.

Ἐπὶ τέλος δὲ ἄπικτες διεκέρυξαν ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἦτον ὁ ἰσχυρότερος πάντων τῶν γέλιων ὅτι πολλοὺς ἀπώλεσεν ἄνδρας διὰ τῶν μαγγανειῶν αὐτοῦ καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ φονευθῇ καὶ αὐτὸς ἤδη.

Τί δὲ ἐννοοῦσιν οἱ Ἀφρικανοὶ οὗτοι διὰ τῆς προσωνυμίας τοῦ γόγιος ἢ μάγου; Φαντάζονται ὅτι τινὲς ἔχουσιν οἴκοθεν τὴν δύναμιν τοῦ πέμπειν εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς πάντα τὸν ἀπαρέσκοντα αὐτοῖς· διότι ἐν ταῖς ἰδέαις αὐτῶν δὲν ὑπάρχει φυσικὸς θάνατος καὶ οὐδεὶς ἀσθενεῖ οὐδὲ ἀποθνήσκει, ἐὰν μὴ μαγευθῇ. Ἀδύνατον νὰ ἐνριζώσῃ τις ἀπ' αὐτῶν τὴν φρικώδη ταύτην δεισιδιμονίαν καὶ διὰ τοῦτο πᾶντας τοὺς καταδικασθέντας ἐπὶ ἐγκλήματι μαγείας ὑποβάλλουσιν εἰς τὰς δεινοτάτας τῶν βασάνων. Καὶ ἄλλοτε μὲν καίουσιν αὐτοὺς κατὰ μικρὸν, ἢ παραδίδουσι τὰ σώματά των βορᾶν εἰς τοὺς βυσκουανούς μύρμηκας, περὶ ὧν ἐν τῷ καταλλήλῳ τόπῳ θέλω εἰπεῖ ὑμῖν τὰ δέοντα· ἄλλοτε δὲ διαμελίζουσι τοὺς δυστυχεῖς εἰς μικρότατα τεμάχια καὶ ἄλλοτε ποιοῦντες ἐντομὰς ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτῶν εἰσάγουσι πέπερι τῆς Καϊέννης. Ἐπὶ μόνῃ δὲ τῇ μνήμῃ τῶν βασάνων τούτων φρίττω· διότι ἐγενόμεν ἑαυτοῦ μάρτυς τῶν μυσσῶν αὐτῶν ποινῶν καὶ εἶδον κατακρεουργημένα πτώματα.

Μετὰ τὴν καταδικαστικὴν τελετὴν τὸ πλῆθος διελύθη καὶ ἐγὼ, αἰσθανόμενος ἐμκυτὸν ἀδιάθετον εἰσῆλθον εἰς τὴν καλύβην μου. Μετὰ παρέλευσιν δὲ χρόνου τινὸς ἐνόμισα ὅτι εἶδον ἄνθρωπον διερχόμενον ὡς ἀστραπὴ πρὸ τῆς θύρας μου καὶ ἔπισθεν αὐ-

τοῦ μεγάλην πληθύν λαοῦ σπεύδοντος πρὸς τὸν ποταμόν. Μετὰ στιγμὴν δὲ ἤκουσα ὀξείας κραυγᾶς, ὡς ἀνθρώπου ἀγωνιῶντος καὶ εἶτα τὸ πᾶν ἀποκατέστη ἤρεμον, ὁ ὡς θάνατος αὐτοῦ.

Ἐξῆλθον, διευθύνθη πρὸς τὸν ποταμὸν καὶ συνήντησα τὸν ὄμιλον ἐπιστρέφοντα. Ἐκαστος ἦτον ὠπλισμένος, ἄλλος μὲν διὰ πελέκους, ἄλλος δὲ διὰ λόγχης, ἄλλος διὰ σπάθης καὶ ἄλλος διὰ μαχαίρας τὰ ὄπλα δὲ ταῦτα ὡς καὶ οἱ βραχιόνες καὶ τὰ σώματα τῶν δημίων ἦσαν αἱματόφυρτα, διότι εἶχον πελεκήσει εἰς τεμάχια τὸν δύστηνον γέροντα, τὸν ὑποτιθέμενον γόγητα καὶ εἶτα θραύσαντες τὸ κρανίον αὐτοῦ διέβριψαν τὸν ἐγκέραλον εἰς τὸν ποταμόν. Καὶ ὁμοῦ τὴν ἐπιούσαν νύκτα οἱ αἱματοχαρεῖς οὗτοι δῆμοι εἶχον τὴν ὄψιν ἡλίαν ὡς ἀμνῶν καὶ ἦσαν τοσοῦτον εὐθυμοὶ ὡς ἐὰν μὴδὲν εἶχε συμβῆ!

Μετ' ὀλίγον δὲ συνεκροτήθη μεγάλη καὶ θορυβώδης συνέλευσις ὡς πρὸς τὴν ἀναχώρησίν μου καὶ ἔταν διεκέρυξα εἰς τοὺς συνοιθροισμένους πρεσβυτέρους τῆς κώμης καὶ τὸν ἀρχηγὸν Δαϊόκον, ὅτι σκοπὸν ἔχω νὰ μεταβῶ εἰς τὴν χώραν τῶν Φίννων, τὴν κατοικουμένην ὑπὸ ἀνθρωποφάγων, πάντες ἀνεκράυασαν, ὅτι ἀναμφιλόγως ἤθελον φονευθῆ καὶ καταβρωθῆ ὑπὸ τῶν ἀνθρωποφάγων καὶ προσεπάθησαν νὰ μὲ ἀποτρέψωσι τῆς περιηγήσεως ταύτης· ἀλλ' ἀπεκρίθη ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἤθελον παραιτήσῃ τὸ σχέδιόν μου καὶ παρ' αὐτῶν ἐζήτησαν μόνον ὁδηγούς.

Ἀπεφασίσθη λοιπὸν τότε νὰ ἀναλάβω τὴν ὁδοπορίαν μου ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Δαϊόκου· δι' ὃ δὴ μοὶ ἔδωκεν οὗτος δύο τῶν υἱῶν αὐτοῦ πρὸς συνοδίαν μου καὶ προσέταξέ τινας τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ ἔπως κομίζωσι τὰ κιβώτιά μου, τὰ τυφεία μου, τὴν πυρίτιδά μου, τὸν μόλυβδόν μου καὶ τὰ σφαίρας μου.

Ἄφελον δὲ πάντες οὗτοι νὰ μὲ ὁδηγήσωσι μέχρι ἐνὸς τῶν πενθερῶν τοῦ Δαϊόκου, ἀρχηγοῦ Μθονδεμοῦ, (μὴ σκανδαλίζεσθε ἐκ τῶν ἀλλοκότων τούτων ὀνομάτων· δὲν τὰ ἐξελέξα ἐπίτηδες ἐγώ· ἀλλ' ἀνάγκη πᾶσα νὰ ὀνομάξω τὰ πράγματα διὰ τῶν ἐγχωρίων αὐτῶν ὀνομάτων), ὅστις διέτριβεν εἰς τὰ ὄρη.

Οὕτω δὲ ἐπὶ μάλλον καὶ μάλλον ἀπεμακρυνόμεν ἀπὸ τῆς θαλάσσης. Ἄν δὲ εἰ ἄγριοι οὗτοι ἀπεφάσιζον νὰ μὲ ἐγκαταλίπωσι καὶ νὰ φύγωσιν εἰς τὰ δάση, τί ἤθελον ἀπογείνει;

(ἔπεται συνέχεια)

Σ. Ι. Π.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ ΚΑΦΕΝΕΙΟΝ.

Κατὰ τὸ 1688 ἡ Βιέννη ἐπολιορκεῖτο, ἤδη τὸ δεύτερον, ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ ἡ ἀνησυχία ἦν μεγίστη. Ἐναντίον δὲ τῆς ἠρωϊκῆς ὑπερασπίσεως τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ κόμητος Ῥοδιγέρου Σταρενβέργ, οἱ Βιενναῖοι ἔβλεπον μετὰ τρόμου προσεγγίζουσαν τὴν πύλινον τῆς ἐκπορθήσεως τῆς πόλεως αὐτῶν, ἂν αἱ ἔξωθεν περιμενόμεναι βοήθειαι δὲν ἔφθανον ἐγκαίρως. Ἐν τῇ ἀγωνίᾳ τῶν ἔπεμπον ταχυδρόμους πρὸς τὰ αὐτοκρατορικὰ στρατεύματα, ἅτινα προῦχθουσαν ἔχοντα ἐπὶ καρτῆς τὸν Κάρολον τῆς Λορραίνης, ἀλλ' οἱ δυστυχεῖς οὗτοι πάντες ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον ἔπεσον εἰς τὰς χεῖρας τῶν Τούρκων, ὅτινες καὶ τοὺς ἀπηγγέλιον ἀμέσως ἐπὶ τῶν προμαχώνων τῆς πρωτεύουσας. Ὅθεν ἡ ἀγωνία καὶ ἡ ἀπελπισία ἠϋξάνεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν καὶ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν.

Ἐν μέσῳ τῆς ἀγωνίας ταύτης ἦλθεν εἰς Βιέννην Πολωνός τις ὀνόματι Γεώργιος Κουλοζύσκη, νέος ὄρατος, ἐνεργητικὸς, γενναῖος καὶ ἡλικίας 23 ἐτῶν. Ὁ Κουλοζύσκης παρουσιάσθη ἡμέραν τινα πρὸς τὸν γενικὸν τῆς πόλεως διοικητήν.

—Τί θέλεις; τὸν ἠρώτησεν ὁ κόμης Σταρενβέργ, ἐν ᾧ συγχρόνως περιεπάτει μεγάλοις βήμασι καὶ ἀνησυχος ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ πολεμικοῦ συμβουλίου. — Ἐξοχώτατε, ἀπήντησεν ὁ Πολωνός, ἔρχομαι ἵνα προτείνω ἡμῖν, ὅτι δύναμαι νὰ διαβῶ μὲσφ τῶν τουρκικῶν γραμμῶν καὶ εἰδοποιήσω τὸν ἐπικουρικὸν στρατὸν περὶ τῆς ἀθλιᾶς θέσεως ἡμῶν.

— Οί Τούρκοι θά σέ κρεμάσουν, ἀπήντησεν ὁ Σταρενβέργ, ἐξοχολογιῶν τὸν περίπαιτόν του.

— Δὲν θά μὲ κρεμάσουν, ἐξοχώτατε.

— Καὶ διὰ ποῖον λόγον νομίζεις ὅτι θά φεισθῶσι σοῦ ;

— Ἀπλούστατον· διότι δὲν ἔχω τὴν παραμικρὰν ἐπιθυμίαν νὰ κρεμασθῶ.

— Μήπως λοιπὸν εἶσαι κάτοχος κανενὸς τάλισμαν (ζυλακίτηριον)

— Ἰσως.

— Μοὶ κρύπτεις μυστήριον, ὅπερ δὲν ζητῶ ν' ἀνακαλύψω. Θέλεις λοιπὸν νὰ ριψοκινδυνεύσης διαβαίνων μίσην τοῦ Τουρκικοῦ στρατοπέδου, ἐπανελάβην ὁ Σταρενβέργ, ἰστάμενος κατὰ πρῶτον ἤδη πρὸ τοῦ νεανίου.

— Θὰ διέλθω διὰ μέσου αὐτοῦ, θά φέρω τὰς διατάγας σας εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν στρατὸν καὶ θά ἐπανεέλθω, ἵνα δώσω ὑμῖν λόγον τῆς ἀποστολῆς μου.

Ἰδοῦ, κύριε διοικητῆ, πᾶν ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ ἐκτελέσω.

Ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς ἐπέβη ἐπὶ στιγμῇ.

— Παραδέχομαι ἀπήντησε τέλος· εἰς ἐπιτυχῆς ποταμὸν ἀποιβὴν ζητεῖς ;

— Οὐδεμίαν, ἐκτὸς τῆς τιμῆς νὰ σὰς ὑπερετήσω.

— Ἔστω. Τὴν ἐσπέρην ταύτην θά σοὶ διαδιδάσω τὰς διαταγὰς μου. Ἦδη δύνασαι ν' ἀπομικρυνθῆς. Ὁ θεὸς νὰ σέ διαφυλάτῃ.

Τὴν νύκτα μεγάλη καταιγὶς ἠέρεθη ἐν Βιέννῃ καὶ τοῖς πέριξ αὐτῆς. Ὁ Κουλοζύσκη μετεμπεριθεὶς εἰς Τούρκον, ὠφελήθη ἐκ τῆς καταιγίδος, ἵνα ἐξέλθῃ ἐκ τῶν τειχῶν μετὰ τινος ὑπηρετοῦ τοῦ ὀνομαζομένου Γεωργίου Μιχαλόδσκη, ζήσαντος ἐπίσης καὶ τούτου ὡς ὁ κύριός του ἐν Ἀνατολῇ.

Τὴν πρωίαν φθάσαντες πρὸ τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου συνελήθησαν καὶ ἤχησαν πρὸ ἄλλ' τινος. Εἰς τὰς ἀποντανθείσας αὐτῶ ἐρωτήσεις ὁ Κουλοζύσκη ἀπήντησεν ὅτι ἦτον ἔμπορος ἐκ Βελιγραδίου καὶ ὅτι ἦλθεν, ἵνα διαπραγματευθῇ μετὰ τοὺς Τούρκους περὶ τῆς τροφοδοτήσεως τοῦ στρατοῦ των.

Ἡ ἰδέα αὕτη ἤρесе τῷ ἀγγ', ὅστις ὑπεσχέθη νὰ ἀναφέρῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τοὺς ἀρχηγούς του καὶ διέταξαν, ἵνα παραθέσται φαγητὰ καὶ ποτὰ τῷ ψευδο-

μουσουλμάνῳ καὶ τῷ ὑπηρετῇ του· εἶτα δ' ἐγκαταλείπων αὐτὸν, τῷ εἶπε: «Σὲ ἀφίνω ἐλεύθερον, ἀλλὰ σοὶ συνιστῶ ἵνα μὴ ἀπομακρυνθῆς πολὺ τοῦ στρατοπέδου, διότι αἱ προφυλακαὶ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ εὐρίσκονται πλησίον τοῦ Λεοπολδβέργ.

Ἐπὶ τῆς ἀναχωρήσεώς του ἐπέστρεψεν εἰς Βιέννην ἀφ' οὗ εἶχεν ἐκπληρώσει ἐντελῶς τὴν ἀποστολὴν του.

Μετὰ τινος ἡμέρας ὁ Σοβιέσκη καὶ ὁ Κάρολος ἐπιπίπτουσιν ἐπὶ ἀπροόπτου κατὰ τῶν Τούρκων καὶ τοὺς ἀναγκάζουσι νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν.

Ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς ἐπέβη ἐπὶ στιγμῇ. Μετὰ τινος ἡμέρας ὁ Σοβιέσκη καὶ ὁ Κάρολος ἐπιπίπτουσιν ἐπὶ ἀπροόπτου κατὰ τῶν Τούρκων καὶ τοὺς ἀναγκάζουσι νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν.

— Ἀριστῆ, ἀπήντησεν ὁ κόμης, ἀλλὰ τίς γινώσκει τὴν χρῆσιν τῶν μικρῶν τούτων πρασίμων σπόρων ;

— Ἐγὼ, ἐξοχώτατε. . . οἱ σπόροι οὗτοι εἶναι ἐκεῖνοι δι' ὧν οἱ Τούρκοι κατασκευάζουσι τὸν τόσον εὐχάριστον εἰς αὐτοὺς ποτόν. Ἐάν δὲ ἡ ἐξοχότης σας μοὶ ἴδωρήσῃ τοὺς σάκκους τούτους ὑποχρεοῦμαι νὰ τῇ προετοιμάσω καφὲ ἀντάξιον τοῦ τουρκικοῦ.

— Ἀπαντες οἱ σάκκοι οὗτοι σοὶ ἀνήκουσιν προσέτι δὲ ἡ πόλις ἐγγυμονοῦσα σοὶ προσφέρει οἰκίαν τινὰ ἐν τῷ προκτινῷ Λεοπόλδου.

Ἐπὶ τῆς ἀναχωρήσεώς του ἐπέστρεψεν εἰς Βιέννην ἀφ' οὗ εἶχεν ἐκπληρώσει ἐντελῶς τὴν ἀποστολὴν του. Μετὰ τινος ἡμέρας ὁ Σοβιέσκη καὶ ὁ Κάρολος ἐπιπίπτουσιν ἐπὶ ἀπροόπτου κατὰ τῶν Τούρκων καὶ τοὺς ἀναγκάζουσι νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν.

εἶτην φιάλην ἐν τῇ ὁδῷ τῶν Κλειθροποιῶν, ὅπου διέμενε μέχρι τοῦ θανάτου του (1703).

Ἦτο δ' ἀπλούστατα διεσκευασμένον τὸ πρῶτον τοῦτο κερανεῖον τῆς Βιέννης. Εἰς τὴν γωνίαν ἐπὶ μεγάλης πυρᾶς τὸ ὕδωρ ἐβραζεν ἐντὸς χαλκίνου τινὸς δοχείου· ἐβύλινα θρανία ἦσαν ποποθετημένα κατὰ μῆκος τῶν τοίχων, καὶ ἐπειδὴ οὐδεμία τράπεζα ὑπῆρχεν, οἱ καφεπῶται ἐκράτουν τὸ κύπελλον των εἰς τὰς χεῖρας ἢ τὸ ἀπέθετον πλησίον αὐτῶν ἐπὶ τοῦ θρανίου. Ὁ δὲ Κουλοζύσκη διήρχετο μεγαλοπρεπῶς πρὸ τῶν πελατῶν του ἔχων τὸ πρόσωπον εὐθυμον καὶ ἀπαστραπτον.

Καθ' ἑκάστην ἐσπέραν ἐβλεπέ τις ἐν τῷ κερανεῖῳ τῆς Κυανῆς φιάλης τὸν γέροντα Ῥοδογῆρον δὲ Σταρενβέργ, τὸν καπουκίνον Μάρκ Ἡβαν, πνευματικὸν τοῦ Σοβιέσκη, καὶ ἐνίοτε αὐτὸν τὸν πρίγκηπα Εὐγένιον τῆς Σοβοίας.

(Victor Tissot)

Σ. Σ.

ΣΦΕΛΙΝΟΙ ΓΚΩΣΕΙΣ.

Φωτογραφία.— Ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ ὀνόματος τῆς λέξεως ἐνοεῖ τις ὅτι ἡ φωτογραφία εἶναι ἡ τέχνη δι' ἧς λαμβάνει τις διὰ μόνης τῆς ἐνεργείας τῶν φωνεϊτῶν ἀκτίνων τῶν ἐκ τινος ἀντικειμένου ἐνεργουμένων ἀκαθῆς ἀπεικόνισμα τούτου ἐπὶ μεταλλικῶν πλακῶν, ἐπὶ χάρτου ἢ ἐπὶ διαφόρων ἄλλων ὑλῶν. Ὑπάρχουσι δὲ διάφορα εἶδη φωτογραφίας· ἡ ἐπὶ πλακῶς φωτογραφία, ἡ ἐπὶ χάρτου φωτογραφία, ἡ ταλβουτυπία ἐφευρεθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ Ταλβῶτ, ἡ ἐπὶ ὑέλου φωτογραφία, ἡ θαλασσοτυπία καὶ ἡ νιόβουτυπία, ἔχουσαι ὡς ἐφευρέθη ἢ μὲν τὸν Δαγκέρ, ἢ δὲ τὸν Νιέψ, ἀφ' ὧν καὶ ἐπωνομάσθησαν. Ἡ γαλλικὴ δὲ κυβέρνησις ἠγόρασε τῷ 1839 παρὰ τῶν δύο τούτων ἐφευρετῶν τὰς ἀνακαλύψεις αὐτῶν, πληρώσασα τῷ μὲν πρώτῳ 6000 φρ., τῷ δὲ δευτέρῳ 5000.

Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ ἐκρηξις τοῦ κερανεῖου παράγει

ἐνίοτε εἶδος τι ἠλεκτρικῆς φωτογραφίας. Οὕτω ἐπὶ τοῦ στήθους ἀνθρώπου, προσβληθέντος ὑπὸ τοῦ κερανεῖου, ἀνεῦρον τὸ ἀπεικόνισμα δένδρου τινὸς, εὐρισκομένου εἰς ἀπόστασιν τινα τοῦ προσβληθέντος σώματος· ἐπὶ βραχίονος κεραυνοπλήκτων χωρικῶν παρετήρησαν ἀπεικονίσματα φύλλων αἰγείρου, ἧτις τοῖς ἐχρησίμευσεν ὡς σκέπη. Τέλος δ' ἐπὶ ὤμου ἀτόμου τινὸς εὔρον τύπον πετάλου κρεμαμένου ἐπὶ τοῦ τοίχου εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ κεραυνοβληθέντος.

Τηλέγραφος.— Ὑπάρχει διαφορὰ τις μεταξύ τοῦ διὰ σημείων ἀνεαρίου καὶ τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου, καθ' ὅτι τούτων ὁ πρῶτος ἐπενοήθη πολὺ πρὸ τοῦ δευτέρου ὑπὸ τοῦ γάλλου φυσιοδίου Ἄμονται, ζήσαντος περὶ τὰ τέλη τῆς δεκάτης ἐβδόμης ἑκατονταετηρίδος· κυρίως ὅμως ἐτελειοποιήθη ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Σχάπ τῷ 1792, οἵτινες καὶ κατέστησαν αὐτὸν κοινὸν διὰ τινος ἀπλῆς ἐφαρμογῆς. Πρῶτη δὲ ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις κατανοήσασα τὴν ἐκ τῆς ἐφευρέσεως ταύτης παραγομένην ὠφέλειαν ἐψηφίσασα τῇ 4 Αὐγούστου 1793 τὴν ἔδρυσιν τηλεγραφικῆς γραμμῆς ἀπὸ Παρισιῶν εἰς Λίλλην, μεθ' ἧν παρατὰ νέαι γραμμαὶ ἐχαράχθησαν, διαφόρους πόλεις συνδέουσαι. Ἀπὸ τῆς ἐφευρέσεως ὅμως τῶν ἀτμηρέων ἀμαξῶν πανταχοῦ σχεδὸν τοὺς ἀνεαρίους τηλεγράφους ἀντικατέστησαν οἱ ἠλεκτρικοί. Οὗτοι ἀποσυντίθενται εἰς μαγνητικὰς βελόνας ἐφηρμοσμένας ἐπὶ τινος πλακῶς, ἐφ' ἧς παρίστανται τὰ γράμματα τῆς ἀλφαβήτου ἢ σημεία τινα συνηρμοσμένα· ἡ πλάξ δ' αὕτη τιθεμένη ἐπὶ τοῦ σημείου τῆς ἀναχωρήσεως συγκαίνωνε διὰ μέσου τῶν ἠλεκτρικῶν συρμάτων μεθ' ἑτέρας πλακῶς εὐρισκομένης ἐπὶ τοῦ σημείου τῆς ἀφίξεως καὶ καθ' ἕλα ὁμοίας μετὰ τῆς πρώτης. Διὰ μέσου δὲ γαλβανικῆς τινος μηχανῆς ἄσασαι αἱ κινήσεις, αἷς ἐπιφέρει ἡ χεὶρ εἰς τὰς βελόνας τῆς μιᾶς πλακῶς, παρίστανται ἐκ νέου ἐπὶ τῆς ἑτέρας.

Ε. Π.

Η ΕΙΜΑΡΜΕΝΗ

A.

Τῆς εἰμαρμένης παίγνιον ἡ ἀνθρωπότης εἶναι,
 βῆκος εἰς ὄνουχας γαλῆς, ἐντὸς ἀράχνης μυῖα'
 λῦπαι τὴν κατατήκουσι καὶ πλάναι καὶ ὀδύνη
 καὶ ὡς σωτήρ μας ἐπὶ γῆς εἶναι ἢ πλάξ ἢ κρύα.

Ἐνθ' μᾶς στεφανώνουσιν αἱ δάφναι καὶ τὰ ἴα,
 ὁ πόνος αἴφνης ἔρχεται καὶ διαρκῆς ἡ λύπη'
 τὴν εὐτυχὴν πέπτωται νὰ πνίγ' ἢ δυστυχία
 καὶ ἐκ τοῦ στήθους ἡ χαρὰ ὀλοτελῶς νὰ λείπη.

Φεῦ! ἀεννάως ἐπὶ γῆς στιγμᾶς τῆς εὐφροσύνης
 καὶ ἐλαχίστης ἠδονῆς ἀπλὴν μίαν σταγόνικα
 πνίγει ἢ λάβρος καταγίς εἰς κύματα ὀδύνης,
 ἕως οὔ θραύσῃ ἀπηνῶς τοῦ βίου μας τὸν κλῶνα.

Τὰς πτέρυγας τοῦ φοβερῶς ἐπὶ ἡμᾶς ἀπλάνει
 μελαίνης λύπης ἀπεχθῆς καὶ δυσειδῆς τὸ φάσμα'
 κ' ἐνθ' μᾶς τήκουν ἀπηνῶς καρδιοκτόνοι πόνοι,
 ἀκούομεν ὡς Ἄμλετοι τοῦ νεκροθάπτου τᾶσμά.

Πολλάκις σόνουσι, κατηφῆς καὶ ἐν μελαγχολίᾳ
 ἔστρεψα πέραν ὕψηλὰ τὸ ταπεινόν μου ὄμμα,
 κ' ἠρώτησα πονῶν πρὸς τίς τίς εἶναι ἡ αἰτία
 νὰ πίνωμεν μέχρι τρυγὸς τὸ τῆς ὀδύνης πόμα;

Τοῦ οὐρανοῦ πλὴν ἢ ἠχῶ ροὶ ἀπεκρίθη μόνη
 καὶ ἀτελῶς διέκρινα γέλωτα εἰρωνείας,
 ὄν ἀνεκάγγασαν πικρῶς τοῦ οὐρανοῦ αἱ θρόνοι,
 ὡς νὰ μοὶ ἔλεγον: Θνητῆ, ἄνευ τινὸς αἰτίας!

B.

Αἱ! κοινωῖα, ἀπηνῶς τοῦ κόσμου ἐξορίζεις
 τοὺς Καλλιγούλας, Νέρωνας, τὰς Μεσσαλίνας ἔτι,
 οὐδὲ μὲ ταρτάρου χρώματα οἰκτρῶς μᾶς εἰκονίζεις
 καὶ καταρᾶσαι ὡς μαινᾶς τὰ τῆς ζωῆς των ἔτη,

Τοὺς ἀπαρναῖσαι ὡς σαπρᾶ, μεμολυσμένα μέλη
 καὶ παραδίδεις εἰς ἡμᾶς κατάρατον τὴν μνήμην,

χωρὶς πλὴν ὅμως νὰ σκεφθῆς ὅτι ὑπάρχουν ἔλη
 καὶ βορβορώδη βάραθρα εἰς τῆς ζωῆς τὴν βύμη.

Ἦ μὴ, μὴ ὕβριν πρὸς αὐτοὺς, ἀλλ' εὐσπλαγχνίαν μόνον,
 μὴ καταρᾶσθε τοὺς θνητοὺς ἀλλὰ τὴν εἰμαρμένην!
 ναι, ἐμειδίω καὶ αὐτοὶ μὲ βλέμμα ζωογόνον
 καὶ τὸ γελᾶν ἐγνώριζον πρὶν μάθωσι τὸ στένειν.

Ἦσαν ἀθῶα καὶ αὐτοὶ χαρίεντα παιδιὰ,
 καὶ ἐδουκάλιζον αὐτῶν τὸ στήθος στόνοι θεοί,
 καὶ ἦτον ἡ καρδία των μητρὸς ἴσως καρδία,
 ἀλλ' ἔπειτα; . . τὸ ἔπειτα μυστήριον ἐγκλείει!

Ἐντὸς τοῦ κόσμου καὶ αὐτοὶ καθὼς πάντες οἱ ἄλλοι
 εἰσηλθον κ' ἀπέτελεσαν μέλος τῆς κοινωῖας, . . .
 πλὴν τότε, τότε ἤρχισαν τοῦ στήθους των οἱ σάλιοι
 νάναυκυκῶνται φοβερῶς ὑπὸ τῆς δυστυχίας.

Εἶδον τριγύρω ἑαυτῶν μόνον τὴν εἰμαρμένην,
 δεσμεύουσαν τὰς χεῖράς των εἰς πᾶν ὅτι εὐκαῖον,
 καὶ τὴν Ὀδύνην παρ' αὐτῆ εἰς τοὺς κλαυθιμοὺς των ξένην,
 πνίγουσαν ὑπὸ ὄνουχας πᾶν αἴσθημα γενναῖον.

Αἱ! τότε ἀντιμετώπισαν αὐτὰς οὗτοι ἀφόβως
 καὶ πρὶν ἢ τρώσῃ καὶ αὐτοὺς ἡ ἀπεχθὴς Ὀδύνη,
 ἔγειναν οὗτ' ἡ καταγίς, ἡ μᾶστιξ καὶ ὁ φόβος,
 καὶ τὴν Ὀδύνην ἔπνιγον πρὶν φόβητρον τοῖς γένην.

Γ.

Τῆς εἰμαρμένης παίγνιον ἡ ἀνθρωπότης εἶναι,
 βῆκος εἰς ὄνουχας γαλῆς, ἐντὸς ἀράχνης μυῖα'
 ἐνθ' μᾶς στεφανώνουσιν αἱ δάφναι κ' αἱ μυρσίναι
 ὁ πόνος αἴφνης ἔρχεται καὶ λύπη αἰωνία.

Κι' οὕτω προὐρίσται ἐδῶ νὰ πνίγ' ἢ δυστυχία
 πᾶν ὅ τι μέγα γεννηθῆ εἰς τὴν φορὰν τῶν χρόνων,
 κ' εἰς δάχρυα νὰ τήκηται ἀεῖπον' ἡ καρδία,
 νὰ βασιλεῦθ' ἐπὶ γῆς ἡ εἰμαρμένη μόνον!

Γ. Κ. Γ.